

KURJER WILEŃSKI

wraz z Kurjerem Wileńsko - Nowogródzkim

„Strełocznik nie winowat“

W poruszaniu bolączek naszego życia społecznego i niedomagań instytucyj różnego kalibru, jakie prasa musi uprawiać wprost z tytułu swego obowiązku zawodowego, nie licząc się z przykrymi konsekwencjami jakiej ją za to mogą spotkać, jedna rzecz budzi szczególnie zastrzeżenia z punktu widzenia zwykłego humanitarysty i elementarnej sprawiedliwości.

Chodzi mianowicie o to, że jeżeli punkt widzenia prasy gdzieś odniesie triumf, jeżeli odnośne czynniki zabiorą się do porządkowania zabagnionych stosunków, ostatecznie cała odpowiedzialność za popełnione błędy skupi się na kimś najślabszym, na kogo winę łatwo zwalić.

Dla określenia tego rodzaju metody wyciągania konsekwencji z panujących nieporządków przez władze, w kraju skąd ta metoda jest rodem, ukuł to doskonale powiedzonko — „Strełocznik winowat“ — Winien przedstawiać zwrócić, a więc ten najniższy funkcjonariusz kolejowy, wykonywujący najprostszą funkcję, dostatecznie mało wykształcony i ustosunkowany, aby można było zrobić z niego ofiarę. Pijaństwo kierownika ruchu czy zawiadowcy stacji spowodowało katastrofę kolejową. Robi się olbrzymie dochodzenie, zanosi się na nie wiem co, ale nikt się tym zbytnio nie przejmuje. Wyniki z góry dadzą się przewidzieć. „Strełocznik“ był winien i nie ma o czym mówić.

Koleje rosyjskie widać nigdy nie były wzorem skoro tam ukuło takie określenie jeszcze za czasów carskich. Obecnie Stalin naśladujący wzory carskie bardzo często posługując się zwalaniem winy własnych niepowodzeń politycznych na wykonawców. Stosowanie metody obwinienia „strełocznika“ udoskonalili i rozszerzyli dając tym dowód pielęgnowania narodowych tradycyj.

No, ale tak jest i tak było w Rosji. Gdy u nas obserwujemy przerzuty tego typu rozumowania robi się nam szczególnie przykro. Nie zgadza się to z naszymi poglądami, naszą szczerą otwartą naturą, no i naszą przynależnością do zachodnio-europejskiej cywilizacji.

A więc, gdy listy zaczynają nie dochodzić do adresatów, nie wydaje się nam, by to mogła być wyłączna wina woźnych pocztowych, czy listonoszów. A, gdy zdarza się katastrofa na kolei, mamy wątpliwości, co do

wyłącznej winy przedstawiaacza zwrócić, czy też palacza na lokomotywie.

Wczoraj jednak nie rozmawiałem o tych sprawach ani z palaczem, ani z maszynistą, ani z listonoszem, tylko z jednym z nauczycieli, członkiem Z. N. P.

„Dlaczego, kolego, oburzacie się na pana Premiera? Czy wydaje się Wam niesłuszne rozwiązanie zarządu Z. N. P.? Czy sami nie mieliście wreszcie dosyć i tego kierunku, i tego przyśmusu, jaki istniał w Z. N. P. dzięki wiązaniu polityki personalnej Min. WR. i OP. ze sprawą należenia do Związku?!”

„Eh, nie chodzi o zawieszenie — odpowiada nauczyciel — tylko o motywację zarządzenia, chodzi o to, że boli nas powiedzenie o tolerowaniu przez Zarząd komunizmu. Wygląda to tak jakgdybyśmy my wszyscy byli komunistami. A my, oho, niechby tylko była wojna zobaczylibyśmy, kto z nas dwóch lepiejby walczył z komunizmem!?”

Cóż na taką argumentację można powiedzieć? A no bardzo miłe oburzenie, bardzo przyjemne. Czy słuszne?

Byłoby słuszne, gdyby ostrze zarządzeń p. Premiera było skierowane nie przeciwko kierownikom Związku, nie przeciwko tym, którzy dyktowali kierunek politycznej organizacji zawodowej, ale przeciwko wykonawcom, realizatorom tego kierunku, przeciwko ludziom, urabianym oddawna w określonej ideologii.

Tymczasem z tego co wiemy, nie ma mowy o walce z nauczycielstwem, o walce ze Związkiem, o naruszaniu dobrego imienia nauczyciela, jest tylko odsunięcie od wpływu na organizację zawodową ludzi o ambicjach wyraźnie politycznych, ambicjach co do ich kierunku bardzo ostro, ale chyba słusznie scharakteryzowanych przez p. premiera.

Te ambicje, o ile zostaną utrzymane w ramach legalności niech sobie znajdują wyraz na łamach „Dziennika Porannego“, ale nie ma żadnych logicznych racyj dla których miałyby być nadal przymusową strawą duchową wszystkich członków organizacji zawodowej i to bodaj organizacji najpotężniejszej w Polsce.

Gdyby p. premier uderzył w szeregowych nauczycieli i kazał im odpowiadać za winy swych przewodników duchowych, byłby powód do oburzenia. Byłoby to zwalanie cudzej winy na słabszych z tej racji tyl-

ko, że rozprawianie się z silniejszymi sprawia za wiele kłopotu.

Na szczęście jednak metoda rosyjska nie została zastosowana.

Wyjaśnienie p. premiera mówi tylko o tolerowaniu i popieraniu pacyfizmu wśród nauczycieli. Gdzie były tolerowane idee i tendencje komuni-

styczne tego p. Premier nie precyzuje.

Sądząc z analizy tekstu oświadczenia trzeba domyślać się, że raczej na łamach „Dziennika Porannego“, czy gdzieś indziej, a w każdym razie nie wśród członków Związku, Członkom Związku w ogóle, poza Zarządem p. Premier bynajmniej, ani jednym sło-

wem nie zarzuca tolerowania czy popierania inicjatywy komunistycznej. P. Premier przypisuje to tylko Zarządowi.

Wyciągnijmy wnioski. Czy zwrótnice ideowe Z. N. P. były nastawione w dobrym kierunku? Gdybyśmy na zasadach najbardziej demokratycznych przeprowadzili w tej sprawie referendum w całej Polsce, napewno przeważałaby odpowiedź — nie.

Czy wina za to spada na ogół nauczycieli i ich organizację zawodową? — Nie.

A więc był „strełocznik winowat“, czy nie?

Chwała Bogu, tym razem — nie.
Piotr Lemiesz.

Narada polityczna

w obecności Pana Prezydenta R. P.

WARSZAWA. (Pat). W dniu 7 b. m. odbyła się w prezydium Rady Ministrów w obecności Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Pana Marszałka Śmigłego-Rydza narada polityczna, w której wzięli udział członkowie rządu z prezesem Rady Ministrów gen. Stawoj-Składkowskim na czele oraz szef Obozu Zjednoczenia Narodowego płk. Adam Koc.

Hołd nauczycieli

szkół powszechnych Wilna

Sercu Marsz. Piłsudskiego

Wczoraj przed południem, o godz. 10 z minutami, przez ulice miasta przeciągnął pochód, złożony ze stu kilkudziesięciu nauczycieli publicznych szkół powszechnych m. Wilna. Na czele pochodu niesiono wieńce. Nauczyciele udali się na Rossę, gdzie złożyli hołd Sercu Marsz. Józefa Piłsudskiego. W drodze powrotnej z Rossy nauczyciele, przechodząc koło Ostrej Bramy odśpiewali „Boże coś Polskę“.

Ameryka potępia akcję japońską w Chinach

Stany Zjednoczone oświadczyły, że zgadzają się z rezolucjami L. N. I wezmą udział w Konferencji 9-ciu

WASZYNGTON, (Pat). Departament stanu ogłosił następujący komunikat:

Posel Stanów Zjednoczonych w Szwajcarii zakomunikował departamentowi stanu tekst rezolucji przyjętej przez komitet rady przy Lidze Narodów. W rezolucji tej przedstawiono rezultaty prac wspomnianego komitetu, których celem było zbada-

nie faktów i sytuacji obecnej w Chinach oraz zobowiązań japońskich, wynikających z traktatów.

Posel Stanów Zjednoczonych w Szwajcarii poinformował również departament stanu, iż zgromadzenie Ligi Narodów aprobowало w środę 6-go października tekst tej rezolucji.

Od początku konfliktu na Dalekim Wschodzie rząd Stanów Zjednoczonych interweniował u rządu chińskiego i japońskiego nalegając, by rządy te nie uciekały się do działań nieprzyjacielskich. Stany Zjednoczone zaproponowały prócz tego swe pośrednictwo i swe usługi, by znaleźć rozwiązanie możliwe do przyjęcia dla obu stron i by załatwić w sposób pokojowy konflikt na Dalekim Wschodzie.

W oświadczeniach swych z dnia 16 lipca i 23 sierpnia sekretarz stanu w departamencie stanu przedstawił wyraźnie stanowisko rządu Stanów Zjednoczonych względem zagadnień międzynarodowych i światowych stosunków międzynarodowych, mając na względzie w szczególności działania nieprzyjacielskie chińsko-japońskie.

Wśród zasad, które, według opinii rządu Stanów Zjednoczonych, powinny kierować stosunkami międzynarodowymi, jeżeli pokój ma być utrzymany, należy wymienić: niestosowanie przez narody siły w celach politycznych i wstrzymanie się od ingerencji w sprawy wewnętrzne innych krajów. Załatwianie zagadnień powstających z tych na tle stosunków międzynarodowych w drodze pokojowych rokowań i układów. Poszanowanie przez wszystkie narody praw innych narodów i wykonywanie przez wszystkich powziętych zobowiązań, wzmocnienie zasady poszanowania traktatów.

Prezydent Roosevelt wskazał na te zasady 5 października w swym przemówieniu w Chicago, podkreślając ich znaczenie i wykazując, na podstawie analizy sytuacji światowej, iż nie może być mowy o trwałości pokoju wewnętrznego i zewnętrznego

bez poszanowania praw i zasad moralnych, przyjętych przez wszystkie narody, że anarchia międzynarodowa niszczy wszelkie podstawy pokoju, zagrażając obecnie i w przyszłości bezpieczeństwu narodów zarówno wielkich, jak i małych. Prezydent Roosevelt stwierdził wreszcie, iż przy wróceniu poszanowania traktatów i moralności międzynarodowej leży w żywotnym interesie narodu amerykańskiego.

WOBEC ROZWOJU SYTUACJI NA DALEKIM WSCHODZIE, RZĄD STANÓW ZJEDNOCZONYCH MUSIAŁ PRZYJŚĆ DO WNIOSKU, ŻE AKCJA JAPŃSKA W CHINACH JEST NIE ZGODNA Z ZASADAMI, JAKIE POWINNY KIEROWAĆ STOSUNKAMI POMIĘDZY NARODAMI ORAZ SPRZECIWIĄ SIĘ POSTANOWIENIOM TRAKTATU 9-ciu MOCARSTW, o ile chodzi o zasady i politykę, jakie powinny być stosowane w Chinach. Akcja ta sprzeciwia się również paktowi Briand-Kellog. Wynika z tego, iż konkluzje, do jakich doszedł rząd Stanów Zjednoczonych w sprawie Chin, w ogóle zgadzają się z uchwałami Ligi Narodów.

Rewizja nstaw o neutralności

Jak zaznacza Havas, w St. Zjedn. zarysowuje się wyraźny prąd na rzecz rewizji ustawy o neutralności, która nie odpowiada nowej orientacji ujętej w mowie prezydenta w Chicago, która wyraźnie zmierza w kierunku współpracy międzynarod.

Udział Stanów Zjednoczonych w ewentualnej konferencji sygnatariuszy traktatu waszyngtońskiego 9-ciu mocarstw w sprawie Chin, uważany jest obecnie w Londynie za niewątpliwą.

Głos z Ameryki

Były sekretarz stanu Stimson, ogłosił w New Yorku Times list otwarty, w którym wzywa rząd brytyjski i amerykański do powstrzymania wysiłki wszelkich ładunków i w ogóle żegludę do Japonii. List Stimsona potępia tendencje osobnienienia, które dotąd panowały w Ameryce.

Zarzewie wojny w Europie bucha płomieniem

Anglia i Francja zapowiadają udzielenie zbrojnej pomocy Walencji

LONDYN (Pat). Sytuacja w sprawie wojny domowej w Hiszpanii uległa — jak się zdaje — w ciągu ostatnich 24 godzin poważnemu zaostrzeniu, jeżeli chodzi o stosunki W. Brytanii i Francji z Włochami.

Dobrym wyrazem tej zmienionej sytuacji były słowa, wypowiedziane pod auspicjami lorda Plymoutha na dorocznej konferencji stronictwa konserwatywnego. Mam nadzieję — oświadczył lord Plymouth — że Włochy przyjmą jak najpoważniej przez nas traktowane zaproszenie, które jest dowodem, że W. Brytania pragnie współdziałania Włoch nie tylko w sprawie wojny domowej w Hiszpanii, ale również i w sprawach szerszego zasięgu. W. Brytania jak najuczciwiej usiłowała uczynić politykę nieinterwencji skuteczną. Ale nie należy się ludzić co do tego, że W. Brytania rozczarowana jest wynikami swoich wysiłków. Kontynuowanie w Hiszpanii obecnej interwencji wytworzy poważną sytuację. Kwestia wojny domowej w Hiszpanii wpływa w znacznym stopniu na wiele zagadnień między narodowych, a przede wszystkim posiada bardzo poważne znaczenie, o ile chodzi o stosunki W. Brytanii z Włochami.

Zdaniem lorda Plymoutha, sytuacja, ja-

ka się dzisiaj wytworzyła w Hiszpanii wskutek interwencji obcych mocarstw, jest najpoważniejszą przeszkodą do powszechnej pacyfikacji świata. W. Brytania pragnie powrócić do dobrych stosunków, jakie posiadała z Włochami przed wojną abisyńską, ale pierwszym i najważniejszym warunkiem jest przywrócenie wzajemnego zaufania.

Wynurzenia lorda Plymoutha stanowią tylko pierwszy akt, o ile chodzi o zajęcie przez kongres konserwatywistów stanowiska wobec Włoch. Drugi i o wiele bardziej decydujący akt rozegra się jutro wieczorem, gdy przemawiać będzie premier Chamberlain, którego wystąpienia oczekują z najwyższym zainteresowaniem.

Wydaje się rzeczą bezsporną, że za równo ewentualna sugestia Mussoliniego przekazania sprawy wycofania ochotników z powrotem komitetowi nieinterwencji, jak również ewentualna propozycja przyciągnięcia Niemiec do rozmów i prowadzenia ich w gronie 4 mocarstw, uważane byłoby przez rząd brytyjski za chęć zwłoki. Wydaje się, że na stanowisko rządu brytyjskiego wpłynęły pewne informacje, uzyskane przez brytyjskie koła wojskowe i admiralację, a świadczące o tym, że mimo przyrzeczenia, udzielonego

przez mln. Ciano, brytyjskiemu charge d'affaires Ingramowi co do tego, iż dalsze oddziały wojskowe nie będą przez Włochy wysyłane do Hiszpanii, dokonał no ze strony włoskiej znaczący wysyłek oddziałów wojskowych. Według Informacji angielskich, w ciągu ostatniego tygodnia co najmniej 15 tys. nowych wojsk włoskich wyładowało w Hiszpanii. Nadeszły również informacje o znacznych włoskich siłach lotniczych, które wyładowały jako by na wyspie Majorce. Wszystko to wpływa na znaczne zaostrzenie się sytuacji.

Nie ulega wątpliwości, że narady między Paryżem a Londynem dotyczą już nie tylko otwarcia granicy lądowej francusko-hiszpańskiej, lecz że ewentualna reakcja W. Brytanii i Francji na negatywną odpowiedź Włoch sięgałaby dalej. Między innymi ze strony francuskiej wysuwane mają być żądania wspólnej okupacji przez W. Brytanię i Francję wyspy Minorki, co stanowiłoby przeciwwagę wobec faktycznej okupacji przez Włochy wyspy Majorki. Ze strony francuskiej wysuwane być mogą również pewne żądania akcji wojskowej na terenie Maroka hiszpańskiego. Ponadto Francuzi domagają się mają od W. Brytanii zgody na wysyłkę zarówno z W. Brytanii, jak i Francji broni i amunicji na żądanie rządu w Walencji.

Lot do stratosfery z Olcowa

OLKUSZ (Pat). Wczoraj bawiła w Ojcowie specjalna komisja która badała na miejscu warunki startu balonu do stratosfery. Najprawdopodobniej miejscem startu będzie dolina pomiędzy łąkami dóbr „Ojcow” i willą „Reduta” niedaleko „Bramy krakowskiej”. Trybuna dla publiczności byłyby urządzone na zboczach gór przylegających do miejsca startu.

Do egzaminów

przygotowuje doświadczony b. nauczyciel w zakresie programu nowego i dawnego typu gimn. Specjalność: polski, matematyka, fizyka, przyroda. Nauka solidna. Opłata przystępna. Zgłoszenia do redakcji „Kurjera Wileńskiego” po godz. 7.30 wiecz. lub telefonicznie nr 4-84, pokój 45, od godz. 11 rano do 7 wiecz.

„Bas lisk” zatopił tajemniczą łódź podwodną

LONDYN (Pat). Z Gibraltaru donoszą, że załoga brytyjskiego kontrtorpedowca „Bas lisk”, który wszedł dziś do tamtejszego portu twierdzi, iż zatopiono nieznaną łódź podwodną, która na morzu Śródziemnym dokonała napaści na kontrtorpedowca. Ze strony admiralacji brytyjskiej brak potwierdzenia tej wiadomości.

Japonia nie ustąpi pod żadną presją

TOKIO. (Pat). Agencja Domei do nosi, że Japonia nie weźmie udziału w projektowanej przez Ligę Narodów konferencji sygnatariuszy traktatu 9-ciu mocarstw. Japonia zdecydowana jest ustosunkować się odnośnie do wszelkiego zaproszenia, bez-

Delegacja żydowska u min. Oświaty Wszystko zostało uczynione, by zachowany został spokój

WARSZAWA (Pat). Minister wyznał religijnych i oświecenia publicznego przyjął dnia 7 października rb. delegację senatorów i postów żydowskich w osobach: pp. senatorów Schorra i Trockenhelma o raz pp. postów Gottleba, Minberga, Rubinsteina i Sommersteina.

Minister oświadczył, że podczas ostatniego zjazdu rektorów zwrócił się do nich z apelem, aby w oparciu o ustawę akademicką i odpowiedni jej ustęp, upoważniający rektorów do wydawania zarządzeń porządkowych, usiłowali utrzymać ład i porządek na uczelniach akademickich, starali się zapobiec gwałtom i użyli

wszystkich środków, aby nie dopuścić do bójek i używania przemocy w stosunku do tych, czy innych grup młodzieży.

Zarządzenia, ostatecznie wydane przez rektorów, miały właśnie to na celu. Przez wyznaczenie oddzielnych miejsc bądź to indywidualnie dla poszczególnych studentów, bądź to dla członków poszczególnych stowarzyszeń akademickich, oraz zerwanie miejsc, dostępnych dla całej młodzieży bez wyjątku, rektorzy usiłowali utrzymać porządek na uczelniach i nie dopuścić do tego, aby na tle walki o miejsce powstawały w szkołach bójki.

Inauguracja roku akademickiego w USB

11 bm. o godz. 12 w auli kolumnowej Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie odbędzie się uroczyste otwarcie roku akademickiego 1937-38.

Program inauguracji roku akademickiego 1937-38:

W przeddzień inauguracji roku dnia 10 bm. po litaniu w Ostrej Bramie o godz. 18-ej, Uniwersytet złoży hołd Sercu swego Wskrzesiciela na Rossie.

Dnia 11 października 1937 r.:
O godz. 11-ej — Nabożeństwo w kościele św. Jana, odprawione przez J. E. Arcybiskupa Metropolite Romu-

alda Jałbrzykowskiego.

O godz. 12-ej — Inauguracja roku w Auli Kolumnowej, na którą złożą się:

- 1) Chór.
- 2) Sprawozdanie J. M. Rektora D-ra Witolda Staniewicza.
- 3) Przemówienie J. M. Rektora ks. d-ra Aleksandra Wóycickiego.
- 4) Uroczysta immatrykulacja.
- 5) Wykład wstępny na temat: „Co to jest współczesny uniwersytet” wygłosi J. M. Rektor ks. dr. Aleksander Wóycicki.
- 6) Chór.

Kronika telegraficzna

— Cholera. W Tientsinie stwierdzono 4 wypadki cholery, a jeden wypadek dairen. Władze japońskie wydały bardzo surowe zarządzenia, mające na celu zapobieżenie niebezpieczeństwu przeniesienia się epidemii do oddziałów wojsk japońskich, operujących na północy.

— Statystyka lekarzy Żydów w Niemczech. Według spisu z r. 1937 w Rzeszy niemieckiej praktykuje 4.220 lekarzy Żydów, co stanowi 7,7 proc. ogólnej liczby lekarzy, zatrudnionych w tym zawodzie. Poza tym 408 lekarzy Żydów nie uprawia praktyki. 210 lekarzy aryjskich, ożenionych jest z Żydówkami. 350 lekarzy pochodzi z nieznanymi małżeństw „aryjsko-żydowskich”.

Uroczystość poświęcenia 100 szkół

Marszałka Piłsudskiego

PORZĄDEK OGÓLNY UROCZYSTOŚCI W DNIU 10 X. 1937 R.

Godz. 9,30 — Zbiórka pocztów szlank darowych.

Godz. 10,00 — 11,00 — Nabożeństwo w Ostrej Bramie.

Godz. 11,00 — 11,30 — Przemarsz ulicami: Ostrobramską, Bazylijską, Zawalną, Jagiellońską, Mickiewiczą, Plac Katedralny, Ogród Bernardyński i w ogrodzie rozwiązanie pochodu.

Godz. 12,30 — 13,00 — przejście na dworzec.

Godz. 13,40 — 13,50 — przejście na miejsce uroczystości w Bezdanach.

Godz. 14,19 — 15,50 — Uroczystości w Bezdanach według osobnego planu.

Godz. 15,50 — 16,05 — Przejście na dworzec kolejowy.

Godz. 16,40 — 16,50 — Wyjście z wagonów i dworca w Wilnie koło poczty.

Godz. 16,50 — 17,00 — powrót do swoich szkół ze sztandarami.

Dr. ZELDOWICZ

Choroby skórne, weneryczne, syfilis, narządów moczowych. POWPÓCZ. Wileńska 28 m 3, tel. 277. 9-1 i 5-8.

Z Rady Miejskiej

Wczoraj odbyło się plenarne posiedzenie Rady Miejskiej. Główne zainteresowanie skupiło się na rozpatrzeniu zarzutów zgłoszonych przeciwko regulacji placu Katedralnego, oraz na dokonaniu dyskusji, jaka wywiązała się na posiedzeniu poprzednim na temat sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej i z dokonanej rewizji gospodarki miejskiej za rok 1935-36.

Inaczej sprawa się przedstawia ze względu na to, że w sprawie tej, która prowadzi do Estonii, dokąd udało się dwóch funkcjonariuszy, biorących udział w śledztwie.

Sędzia śledczy ma rzekomo list, adresowany do pani Skoblin z Tallina. Docho-dzenie miało stwierdzić, że list ten był wysłany przez zbiegłego generała.

pośredniego czy też pośredniego.

Rząd japoński nie zmienił swego postanowienia wprowadzenia w Chinach porządku i pokoju nawet w wypadku zastosowania ewentualnych sankcji ekonomicznych i presji moralnej.

Sowiety posyłają Chinom 260 samolotów

TOKIO. (Pat). Agencja Domei donosi, że ambasador sowiecki w Chinach Bogomotow, który bawi obecnie w Moskwie, zawiadomił telegraficznie rząd nankijski, iż Sowiety przysy-

łają do Chin 260 samolotów wojennych.

Samoloty przylecą do Chin przez chiński Turkiestan do Lanczou (w prow. Kansu), a stamtąd do Nankinu.

Za 10.000.000 dolarów broni i amunicji zakupiły Sowiety w Stanach Zjedn.

WASZYNGTON (Pat). Departament stanu ogłasza, iż wartość broni i amunicji, jaką wywieziono ze Stanów Zjednoczonych we wrześniu, przewyższa sumę 18 milionów dolarów. Ze statystyki ogłoszonej przez departament handlu wynika, że

Związek Sowiecki dokonał zakupów za sumę przeszło 10 milionów dol. Zakupy Chin sięgają trzech milionów dolarów. Dołączają one przede wszystkim amunicji.

Chińczycy nabyli wielką ilość granatów, pocisków armatnich, torped i min.

Olimpiada odbędzie się w Tokio

TOKIO (Pat). Takashi Goh kierownik jednego z oddziałów japońskiego komitetu organizującego olimpiadę, oświadczył dziś, że Japonia w każdym razie u rządzi u siebie igrzyska olimpijskie. Gdy

by wypadki rozgrywane się w Chinach uniemożliwiły uzyskanie pomocy finansowej dla komitetu olimpijskiego od rządu, to sportowcy japońscy i miasto Tokio sfinansują własnymi siłami igrzyska.

Uspokojenie umysłów w Palestynie

JEROZOLIMA (Pat). Energetyczne zarządzenia wydane przez rząd brytyjski celem zwalczania terroryzmu w Palestynie spowodowały prawie zupełne uspokojenie się umysłów. Odprężenie sytuacji za-

naczyło się najwyraźniej w małych miasteczkach i wsiach. Armia brytyjska w Palestynie, która znajduje się w stanie stałego pogotowia odbywa manewry w okolicy Naplusu i nad brzegami Jordanu.

Krzyżak z kości słoniowej demaskuje Skoblin-Plewicką

Policja francuska poszukuje gen. Skoblina w Estonii

PARYŻ (Pat). Adwokat, reprezentujący rodzinę zaginionego generała Millera, wystąpił bardzo ostro przeciwko wnioskowi obrońców Skoblin — Plewickiej o wypuszczenie jej na wolną stopę, oskarżając ją wyraźnie, że pośredniczyła ona między gen. Millerem i jego rodziną a swoim mężem w nawiązaniu bliźszych stosunków, a następnie, że wyraźnie współdziałała z mężem w całym spisku. Zatrzymana przez władze śledcze pocztówka, nadesłana generałowej Skoblinowej do więzienia, stała się momentem bardzo obciążającym generałową i stawała się sensacyjnym poszlaki. Pocztówka pisana rzekomo przez jedną z wielbicielek z Estonii, zawierała przyklejony krzyżyk z kości słoniowej.

Zarówno charakter pisma na odkrytce, pochodzącej rzekomo od wielbicielki, która miała być jednak nieznaną osobie generałowej, jak i krzyżyk, uczeszyły generałową tak bardzo, że wzbudziło to zainteresowanie i podejrzenie sądziego śledczego. Badania grafologiczne stwierdziły miały daleko idące podobieństwo między charakterem pisma na karcie, a

pismem w notatniku gen. Skoblina. Iden-tyczny zaś krzyżyk przywiozła w swoim czasie generałowa z jednego ze swoich tournée artystycznych po krajach bałtyckich w prezencie dla swego męża.

W związku z tym francuskie władze śledcze wysłały już w środę do Estonii i Finlandii dwóch urzędników dla przeprowadzenia poszukiwań za gen. Skoblinem.

Jednocześnie dzielnik „Liberte”, który prowadzi w dalszym ciągu przez kilku współpracowników własne dochodzenia w sprawie porwania gen. Millera, przyłapał dziś rewelację, że jeden z morderców b. agenta GPU Reissa, zabitego w Szwajcarii, Kondratiew pozostawał w bliskim kontakcie z gen. Skoblinem.

Kondratiew, który należał do jednej z organizacji b. kombatanów rosyjskich w Paryżu i był oskarżony w niej przez kolegów o fałszywą współpracę z GPU, miał to stać zrehabilitowany przed sądem tej organizacji za bezpośrednią interwencję generała Skoblina, który odgrywał w tej organizacji czołową rolę.

PARYŻ (Pat). „Petit Journal” dowiaduje się, że ślady generała Skoblina rzeko-

Wielka 44 WILNO Mickiewicza 10

„Dzień Rezerwisty” Uroczystości w Wilnie i Żuławie

W dniu 10 października rb. Związek Rezerwistów obchodzić będzie po raz pierwszy „Dzień Rezerwisty”, jako doroczne święto organizacyjne. W związku z tym Zarząd Główny Z. R. wysłał do swych członków następującej treści odezwę:

„Rezerwiści! W dniu 10 października rb. obchodzimy po raz pierwszy w dziejach naszego Związku powszechnie i zbiorowo „Dzień Rezerwisty”, jako nasze doroczne święto organizacyjne.

Ma ono ukazać całemu społeczeństwu polskiemu, czym jest i do czego dąży Z. R., ma przedstawić nasz dorobek dotychczasowy i ma stanowić żywą propagandę pracy naszej dla państwa.

Co roku obchodziliśmy to święto, by stwierdzić wobec wszystkich i wobec nas samych — cośmy w ciągu roku zdziałali dobrego i potrzebnego dla Polski.

Pamiętajcie — rezerwiści! — że zwrócone są na nas oczy wszystkich i pokładane są w nas nadzieje i wiara, że pracą naszą i trudem wzmacniamy spójność wewnętrzną Państwa i pomóżemy jego sile obronnej.

Zawieść nam tego zaufania nie wolno. Codziennym wysiłkiem, ofiarą dobrowolną z naszego czasu, interesów czy wygod musimy się przyczynić do wzrostu siły Z. R., a więc do wzmocnienia siły Państwa. Ustać w tej pracy nie możemy ani na chwilę, bo tego nas uczy całym swym wspaniałym żywotem Marszałek Piłsudski i to nam nakazuje dziś czynić Wódz Naczelny.

Słubujemy ten święty obowiązek polskiego rezerwisty po żołniersku spełnić. Tegoroczny „Dzień Rezerwisty” ma swe szczególne i symboliczne znaczenie, uświetniamy bowiem go uroczystością zasadzenia dębu symbolu wiecznotrwałości w odbudowanym przez Z. R. — Żuławie.

Niech w dniu tym zespolą się nasze myśli i uczucia w dalekim Żuławie, gdzie będzie się odbywał ten akt uroczysty o głębokiej a prostej symbolice.

Uczucia nasze w owej chwili będą przepojone serdeczną dumą, że oto naszą ofiarnością i staraniem spełnione zostało wotum żołnierskich serc wobec nieśmiertelnej pamięci Wodza Narodu Józefa Piłsudskiego”.

W dniu 10 bm. na uroczystości „Dnia Rezerwisty” przybędą do Wilna delegacje z szlankami Z. R. z całej Polski.

Program uroczystości „Dnia Rezerwisty”

DNIA 9 października 1937 r.
W ŻUŁAWIE: Capstrzyk o godz. 18-ej.
W WILNIE: Capstrzyk o godz. 18-ej.

DNIA 10 października 1937 r.
Godz. 6,45 — Odjazd rezerwistów i zaproszonych gości do Żuławy z dworca wileńskiego

Godz. 7,57 — Przyjazd do Żuławy.
Godz. 9,45—10 — Przybycie Pana Prezydenta R. P. do Żuławy. Przegląd kompanii honorowej.

Godz. 10,35 — Msza św. połowa na dziedzińcu żuławskim.

Godz. 10,35—11,20 — Uroczystość sadzenia pamiątkowego dębu i przemówienie Prezesa Zarządu Głównego Z. R. Pana Ministra Kościalskiego.

Godz. 11,30—13,30 — Zwiedzanie Żuławy, poseitek.

Godz. 13,58 — Odjazd do Wilna.

Godz. 15,30 — Przyjazd do Wilna i formowanie pochodu na Rossę.
Godz. 16,30 — Po złożeniu wieńca pochód przejdzie do Uniwersytetu, gdzie odbędzie się w auli kolumnowej odczyt prof. Stawieńskiego.

Przejazdy kolejowe z Wilna na uroczystości w Żuławie

Zaproszenie Zarządu Głównego Związku Rezerwistów na uroczystości w Żuławie w dniu 10 października rb. upoważnia do otrzymania w kasie biletowej na dworcu wileńskim karty kontrolnej w cenie zł 2 — na przejazd z Wilna do Żuławy i z powrotem w dniu 10.X. następującymi pociągami:

1) na wyjazd z Wilna pociągiem popularnym o godz. 6 m. 45 (przyjazd do Żuławy o godz. 8 m. 02),

2) na powrót z Żuławy do Wilna bezpośrednio pociągiem siałego kursowania,

odchodzącym z Żuławy o godz. 13 m. 58 (przyjazd do Wilna o godz. 15 m. 30),
2a) uczestnicy uroczystości żuławskich, którzy biorą udział w poświęceniu szkoły im. Marszałka J. Piłsudskiego w Bezdanach, odjadą z Żuławy pociągiem popularnym o godz. 12 m. 00 (przyjazd do Bezdan o godz. 13 m. 25, odjazd z Bezdan o godz. 17,00, przyjazd do Wilna o godz. 17 m. 25).

W celu uniknięcia natłoku przy kasie w dniu 10.X uprasza się o wcześniejsze nabywanie kart kontrolnych.

Sprzedaż kart kontrolnych kasy biletowej na dworcu wileńskim rozpoczyna już od piątku dn. 8 października.

Kuratorium O. S. W. zawiadamia, że wszystkim osobom, które nadawały zgłoszenia wzięcia udziału w uroczystościach w Bezdanach zostały przesłane karty kontrolne, które służą jako bilety kolejowe, na przejazd pociągiem popularnym Wilno — Bezdany. Opłata za kartę będzie pobrana w pociągu. Wyjazd nastąpi z Wilna o godz. 13,10, przyjazd do Bezdan o godz. 14,30. Wyjazd po uroczystościach z Bezdan o godz. 16,15, przyjazd do Wilna o godz. 16,40.

Osoby, które zgłosiły wyjazd do Żuławy i Bezdan powinny na podstawie zaproszenia nabyć bezpośrednio w kasie biletowej II-giej klasy na dworcu kartę kontrolną na pociąg popularny Wilno — Żuławy. Wyjazd z Wilna o godz. 6,45, przyjazd do Żuławy o godz. 8,02. Wyjazd z Żuławy o godz. 12,00, przyjazd do Bezdan o godz. 13,25. Po uroczystości w Bezdanach wyjazd o godz. 17 i przyjazd do Wilna o godz. 17,25.

Po mowie Roosevelta

Stany Zjednoczone wezmą udział w konferencji 9 mocarstw? — Aprobata rezolucji, potępiającej Japonię. — Porzucenie przez Amerykę stanowiska izolacji

Dobrze poinformowane koła w Waszyngtonie twierdzą, że przemówienie prezydenta Roosevelta wskazuje wyraźnie, iż Stany Zjednoczone wezmą udział w konferencji 9 mocarstw. Kompetentni obserwatorzy oświadczają, iż istnieją wszelkie powody, aby mniemać, iż po przemówieniu tym nastąpi wyraźne określenie stanowiska Stanów Zjednoczonych. Według ogólnego przekonania spodziewana deklaracja nie tylko poda do wiadomości publicznej zamiar Stanów Zjednoczonych uczestniczenia w konferencji, lecz zawierając będzie także aprobata, potępiającą Japonię, rezolucji Ligi Narodów.

W Paryżu zwracają uwagę na to, iż od czasu Wilsona żaden prezydent Stanów Zjednoczonych nie podkreślił w tak jasnych słowach solidarności Stanów Zjednoczonych z resztą świata. Korespondent „Petit Parisien” w depeszy z Nowego Jorku twierdzi, że przemówienie prezydenta Roosevelta miało przede wszystkim dwa główne cele: z jednej strony miało ono służyć za ostrzeżenie, że prezydent Stanów Zjednoczonych bez wprzecczenia staje po stronie państw zagrożonych w ich integralności tery-

torialnej, z drugiej zaś strony miało ono na celu otwarcie oczu wielu Amerykanom i zwrócenie uwagi opinii publicznej, iż Stanom Zjednoczonym nie udaloby się pozostać na uboczu w razie wybuchu nowej wojny. W Paryżu podkreślają równocześnie, iż mowa prezydenta Roosevelta ma tym większe znaczenie, iż została ona wypowiedziana właśnie w tym momencie, gdy kwestia ewentualnych rolowań, związanych ze sprawą hiszpańską, ludzi tyle namiętych polemik oraz gły wywołana na terenie genewskim debata w sprawie konfliktu

tu chińsko-japońskiego doprowadziła do uchwały, potępiającej akcję wojskową Japonii w Chinach.

„Le Temps” w artykule wstępnym pisze, iż przemówienie prezydenta Roosevelta zawiera potępienie idei osamotnienia politycznego, to jednak czy Stany Zjednoczone, ściśle związane z innymi państwami demokratycznymi, będą mogły odrywać niezależną rolę w obronie pokoju i ładu na świecie, zależy będzie od tego, w jakiej mierze naród amerykański poprze prezydenta Roosevelta na tej drodze.

„Europa i faszyzm”

„Popolo d'Italia” ogłasza artykuł, przypisywany szefowi rządu i komentowany w kołach prasowych jako odpowiedź na pewne głosy prasy zachodnio-europejskiej, jak również na mowę, wygłoszoną ostatnio przez prezydenta Roosevelta.

Artykuł ten, zatytułowany „Europa i faszyzm”, nawiązując do wypowiedzianych w Berlinie słów Mussoliniego, że „jutro Europa będzie faszystowska”, omawia sprawę propagandy faszyzmu i rozpowszechnienie jego w świecie. „Wiele państw — pisze dziennik — przyłącza się do tych mocarstw, które weszły w ruch odrodzeniowy. Japonia np. nie jest formalnie faszystowska, ale jej antybolszewickie stanowisko, kierunek polityki zagranicznej oraz charakter narodowy pozwalają zaliczać ją do państw faszystowskich. Również Brazylia w swobodzie się przestarzałych doktryn 18-go wieku, a w Europie wiele państw kroczy już po drodze fasz-

towskiej”. „Każdy naród — pisze dalej „Popolo d'Italia” — posiadać będzie swój własny faszyzm, dostosowany do warunków danego kraju. Nie ma i nie będzie natomiast faszyzmu w formie standardowej, przeznaczanego na eksport. Istnieje zespół doktryn, metod i doświadczeń, a zwłaszcza osiągnięć realnych, które pozwoli przenikają do wszystkich państw europejskich i które stanowią nowy czynnik w dziejach cywilizacji”.

Autor rozprawia się z kolei z zarzutem, jakoby państwa faszystowskie dzięki dynamice swego nacjonalizmu dążyły do wojny. Niedawne wydarzenia dowodzą czegoś wręcz przeciwnego. Niemcy dokonały dwóch pokojowych manifestacji o wyjątkowej doniosłości, zawierając układ z Polską oraz układ morski z Anglią. Koncepcja życia Italii faszystowskiej nie jest również związana z wojną i może znaleźć możliwości realizacyjne także w pracy pokojowej.

Ustawy z roku 1924

nie dopuszczają Japończyków do ziemi amerykańskiej

Przedstawiciel japońskiego ministerstwa spraw zagranicznych złożył wobec dziennikarzy następujące oświadczenie. Komentując przemówienie prezydenta Roosevelta, wygłoszone w Chicago: „wszystkie narody uczciwe i pracowite mają prawo być wszędzie i poszukiwać wolności i szczęścia. Jeżeli jednak z jednej strony grupa narodów żyje w pomyślności, jaką zawiązuje nagromadzonemu bogactwom, a z drugiej strony istnieje grupa narodów ucziwych i pracowitych, której odmawia się podobnie szczęśliwej egzystencji, należy stwierdzić, iż trudno sobie wyobrazić większą niesprawiedliwość”, przedstawiciel japoński min. spr. zagr. przypominał, że ludność japońska podwoiła się w ciągu 50 lat a ustawy ame-

rykańskie z roku 1924 nie dopuszczają Japończyków na ziemię amerykańską. Ustawy te sprzeciwiają się naturalnym prawom ludzkości, nad czym ubolewa naród japoński. Pojęcia prawa, jakie posiadają narody zachodnie nie zgadzają się z poglądami, jakie w tej sprawie mają narody wschodnie. Naród japoński domaga się jedynie prawa korzystania ze swobody ruchu.

Jeżeli prezydent Roosevelt, powiedział przedstawiciel japońskiego ministerstwa spraw zagranicznych, myślał o konflikcie chińsko-japońskim, gdy wygłaszał swe przemówienie, uwagi, jakie uczynił, mogą również stosować się do tych wydarzeń.

W płacając 5.- zł miesięcznie na książeczkę premiovana PKO

V-ej serii, bierzecie 4 razy do roku udział w losowaniu premii od 50 do

500 zł przy czym, mimo otrzymania jednej lub większej ilości premii,

narasta kapitał złożony na książeczkę.

Nie zwlekajcie z otwarciem książeczki premiovanej P K O

V-ej serii.

MAGIA KONTAKTU

Hasła, hasła.. 'O sloganach turystycznych. Festivalowe teorje. W poszukiwaniu 10 akademików. Znajome kinomanki. Przekupka na Starym Mieście i przekupnie z ZPT. m. st. Warszawy

Trudno nie zacząć od słów Jowialskiego. Znaćie Środy Literackie, znaćie teatr o pewnych ambicjach, znaćie Klub Muzyczny, który ciągle chce coś stworzyć, znaćie Kaziuka? Znaćie — no to posłuchajcież!

Bo po zredukowaniu nalołów, napuszonej reklamy, pewnej sztywności nieuniknionej, gdy oficiele otwierają, czy protegują sprawy sztuki — pozostaje zawsze kilka elementów prostych, zasadniczych. A więc: odkryć turystyki, jako nowej XX-wiecznej gałęzi przemysłu i gotowe wzory zjazdów okolicznościowych. Niekoniecznie zagranicznych, ale w każdym razie wzorów, gotowych do przejęcia.

Turystyka — to skarb, to złote jajko, niestety późno zniesione przez polską kurę. To możność wzbogacenia miasta, to perspektywa inwestycji. To równocześnie możność zaspokojenia normalnego głodu ludzi, któ-

rym dotąd nie świły perspektywy wozajów o coraz to rozleglejszej panoramie.

A gotowe wzory — to hasła, które musi mieć każdy pocąg popularny. Np. Boże Ciało w Łowiczu, wyraj w Augustowie. Trudno było zawołać — jedźmy oglądać Warszawę o zmierzchu z drapacza, albo wieczorną panoramę Wisły i jej mostów. Choć są to rzeczy piękne i z pewnością niejednym z wycieczkowiczów festivalowych podziwiał je. Wpakowano więc do naszyjki do kawy i zemlono wileńskie środy literackie (ale bez ich atmosfery i temperatury), Kaziuka (a le bez jego następczenia przedwojennego i stylu), dodano parę do brych przedstawień teatralnych i koncertów, kilka wystaw i... gotowe hasła dla wielu pociągów wycieczkowych i popularnych.

Wygodę i SPOKOJ

NADZIEJA
L W O W - W I L E Ń S K I E M 11
W A R S Z A W A - M A R S Z A K O W S K A 117

Możliwość sankcyj wobec Japonii

„Warszawski Dziennik Narodowy” pisze: „W ubiegły wtorek wypowiedziane zostały dwie bardzo charakterystyczne mowy: jedna w Londynie, druga w Chicago. W Londynie przemawiał na wielkim zgromadzeniu prymas Anglii, arcybiskup Canterbury, protestując przeciwko wojnie prowadzonej w Chinach przez Japonię i domagając się, aby rząd brytyjski w porozumieniu z innymi rządami zorganizował akcję ekonomiczną, która by utrudniła Japonii dalsze prowadzenie wojny.

W Chicago zabrał głos prezydent Roosevelt malując w ciemnych barwach położenie światowe...

Przemówienie prezydenta Roosevelta wypowiedziane na olbrzymim, liczącym 50.000 uczestników zgromadzeniu i nadawane przez wszystkie stacje radiowe, ma być zakomunikowane wszystkim przedstawicielom dyplomatycznym państw obcych w Stanach Zjednoczonych. Stanowi ono przeto — jak gdyby orędzie wystosowane nie tylko do opinii świata, ale i do rządów państw. Jest ono zapowiedzią porzucenia przez Stany Zjednoczone polityki izolacji i przystąpienia do współdziałania z innymi mocarstwami.

Porzucenie przez Stany Zjednoczone stanowiska izolowanego przysparza tym mocarstwom wiele nowych sił i środków, które znacznie wzmocnią zarówno ich pozycję jak i ich polityczną aktywność”.

Fakt, że Roosevelt mimo licznych kłopotów u siebie (o których donosimy na stronie 4-tej) zapowiedział aktywny udział w politycznych zamierzeniach Europy — świadczy, że żyjemy w okresie co najmniej wyjątkowym.

NA WIDOWNI

KONFISKATY.

W ubiegłych dniach uległy konfiskacie „Kurier Poznański”, „Słowo Pomorskie”, „Zacznij”, „Dziennik Ludowy”, a w dniu 6 bm. „Czas”, „Robotnik”, „ABC” i „Wieczór Warszawski”.

W dniu wczorajszym we Lwowie zostały skonfiskowane wszystkie dzienniki popularne. W Krakowie „Głos Narodu”.

W Wilnie skonfiskowano wczoraj „Słowo”

ZAKAZ AGITACJI POLITYCZNEJ WŚRÓD KOLEJARZY.

Minister komunikacji plk. Ulrich wydał zarządzenie zakazujące wszelkiej agitacji politycznej wśród kolejarzy. Kolejarze, którzy do zarządzenia tego się nie dostosują zostaną pociągnięci do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

ZJAZD STR. LUDOWEGO

Kursują pogłoski, iż w dniu 11 bm. odbędzie się w stolicy zjazd najpoważniejszych działaczy Stronnictwa Ludowego. Cel, nazwiska uczestników i inne szczegóły zjazdu otoczone są tajemnicą.

NAPAD NA PRZYWÓDCĘ „FALANGI”.

Przywódcą grupy „Falangi”, Bolesław Piasecki, został napadnięty przez nieznaną grupę sprawców na jednej z ulic warszawskich. Napadnięty zdołał atak odeprzeć i wyszedł bez szwanku.

ZEBRANIE RADY „ZNICZA”.

Ag. „Echo” donosi, że w połowie października odbędzie się w Krakowie zjazd Rady Nadzorczej Związku Młodzieży Wiejskiej „Znicza”. Na Radzie tej mają podobno zapasować ważne uchwały organizacyjne oraz dyskusowaną ma być sprawa powołania do życia Uniwersytetu Ludowego Ziemi Krakowskiej.

NGWY TYGODNIK Z. N. P.

W Augustowie wychodził skromny kwartałnik p. n. „Nasz Głos” wydawany przez Związek Nauczycielstwa Polskiego. Jak się wiaduje Ag. „Echo”, pismo to ma obecnie ukazywać się co tydzień.

RYCEK NIE JEST CZŁONKIEM STRONNICTWA NARODOWEGO.

W związku z podanymi przez niektóre dzienniki informacjami, jakoby postrzelony w niedzielę rano przy ul. Chmielnej w Warszawie Adam Rycek vel Kosadzki był członkiem koła im. ks. Piotra Skąrgi Stronnictwa Narodowego w Warszawie — zarząd koła stwierdza, że wiadomości te są nieprawdziwe.

LOKALNI ZJAZDY STRONNICTWA NARODOWEGO.

W tych dniach odbywają się zjazdy lokalne Stronnictwa Narodowego, na których sondażowa jest opinia kół partyjnych w sprawie wyborów przyszłego prezesa. Przy tej sposobności obaj kandydaci pp. Bielecki i Wierczak rozwijają za sobą agitację w szeregach partii.

W kołach Stronnictwa Narodowego wyrażają opinie, że na Radzie Naczelnej Stronnictwa Narodowego może dojść do niespodzianek i nie jest nawet wykluczone, że wybór prezesa nie nastąpi.

Proces apelacyjny towarzyszy Doboszyńskiego

W najbliższych dniach odbędzie się w Krakowie proces apelacyjny przeciw towarzyszom inż. Doboszyńskiego w najściu na Myślenice. Z spośród zasądzonych 2 nadal pozostaje w więzieniu.

Zapomoga dla wdowy po Drzymale

Zarząd Bydgoszczy przyznał wdowie po Wojciechu Drzymale jednorazową zapomogę w wysokości tysiąca zł.

Rutynowany NAUCZYCIEL MUZYKI
udziela lekcji gry na fortepianie
— Ceny przysępne —
ul. Jagiellońska 8 m. 22, g. 4-6 dp.

Cicho sza!

33-ci zjazd sowiecki związków zawodowych wybrał nowe władze, gdyż stare często w 90 procentach składały się z „wrogów Łuży i ich współników”. Do czego władza sowiecka doprowadziła swych obywateli, do jakiego upodlenia i ogłupienia widać z możliwości przeprowadzenia podobnie potwornej czystki. Czystka ta jest oczywiście potrzebna przed wyborami według „najbardziej demokratycznej konstytucji w Europie”.

Doprawdy, co sądzić o ludziach, którzy jeszcze „nie rozczarowali się” do komuny.

Prasa donosi: „Mimo zbliżającego się sezonu zimowego przemysłowcy węglowi nosili się z zamiarem zamknięcia szeregu kopalń węglowych jako nierentujących się. Projekty te wywołały protesty związków zawodowych górników w Min. Opieki Społ. i Min. Przemysłu i Handlu. Wskutek tych protestów rząd zapowiedział zamknięcia kopalń. M. in. zaniechane będzie zamknięcie większej kopalni w Zagłębiu Dąbrowskim „Wiktorii”.

Tragiczna sprawa „Klimontowa”, która przed kilku laty tak wstrząsnęła opinią polską znowu odżywa. Niszczenie czy zamknięcie warsztatów pracy i źródła bogactw zawodowych jest występkiem wobec narodu. Powiadacie, że warsztaty nie rentują się? Sprawdźmy to: podarujcie te warsztaty robotnikom, pracującym w tych kopalniach. Cóż baronowie, zgoda?

W czterech północno-wschodnich województwach na 2083 miejsce hotelowych wypada aż 34 łazienki. Kochani turyści, przyjeżdżajcie, znajdziecie u nas wszelkie wygody. Prostu komfort!

We Francji zdarzył się taki wypadek: Po wybuchu bomby na ulicy Presbourg w Paryżu inspektor policji w Annemasse na granicy szwajcarskiej telefonuje do prefekta policji paryskiej:

— Mamy go, mamy go — krzyczy inspektor w tubę telefonu.

— Kogo? — pyta zdezorientowany prefekt.

— No, zamachowca! Próbował się przedostać przez granicę szwajcarską. Jest to niejaki Józef Edanim, anarchista hiszpański. Przyznał się do wszystkiego.

Donniemanego sprawę sprowadzono do Paryża, gdzie okazało się, że jest to nieszkodliwy maniak, który przyznawał się do wszystkiego, co mu podsuwano. Na pytanie, dlaczego przyznał się policji w Annemasse do niepopelnionego czynu, pomyłknie odpisał:

— Nie chciałem tym ludziom robić przykrości. Nie lubię nikogo martwić.

U nas jest możliwy taki meldunek:

— Mamy go, mamy go — woła przez telefon przegównik z Dżisz:

— Kogo? — pyta zdezorientowane Wilno.

— No, tego komunistę Franuka Giedroja. Nie przyznał się do niczego, ale hoduje gołębie. Napewno komunistą!

K. IW.

Cała sprawa zaczęła się od zagęszczonych komunikatów radiowych i najbrzydszego z plakatów, jaki wyszedł z pracowni Gronowskiego. Gronowski jest jednym z pierwszych, którzy wysunęli grafikę użytkową na nieznanie przed tym wyżyny. Bez przesady można powiedzieć, że jest twórcą szkoły, która znalazła sporo uczniów i naśladowców, dziś już głośnych. Wdzięk jego roboty i piękno plakatu polega w wielkiej mierze na subtelności barw, otoczonych lekką mgiełką, na półtonach, okalających ciekawie pomyslane kontury — trochę. W plakacie festivalowym, który wiadomo czemu stręcił się w Syrenie (herbie Warszawy) i wodotrysku, bez żadnej syntezy, bez rzutu zasadniczego zebrano całą brzydotę ostrych kolorów: zielonego i różowego, krzykliwość reklamarską, zadziwiająca wobec powszechnego wzrostu wymagań estetycznych i smaku, nawet u sklepikarzy.

A więc reklama Warszawy, czy festival sztuki polskiej? Bo jeżeli Warszawa i tylko ona — to trzeba sobie z góry powiedzieć, że to miasto, ostanie coraz piękniejszą stolicą europejską, nie ma obiektywnych warunków

na to, by się stać miastem festivalowym. Na to trzeba skupienia — uśmiechniecie się — wileńskiej kontemplacji zaułków, czy krzemienieckiej jasności i nastroju. Trzeba z zerodkowania energii promienistej w jednym miejscu, silnego następczenia, które by potem zdolne było promieniować przez cały czas trwania święta. (Zuów podkreślić trzeba — święta, nie kiermaszu. W przeciwieństwie do Kaziuka, który nazywa się tylko kiermaszem, a jest świętem).

Warszawa jest zbyt rozproszkowaną, rozbita w swych zainteresowaniach. Warszawa nie umie się skupić, a warszawianin — jeżeli wie o festiwalu — będzie uważał sobie za uchybienie uczestniczyć w tej „gminnej”, jak ją nazywie, zabawie. Sceptyczna i zblazowana Warszawa słyszała tylko o widowisku na Starym Mieście, o „Przekupce Warszawskiej”.

I jeżeli już pominąć brak zdyscyplinowania, pewna nieogórczoność i poczucie wyższości warszawiaków — pozostają inne sprawy z teoryj festivalowych. Nie trzeba koniecznie uczestniczyć w Salzburg Festivalu, czy Bayreuth, czy nawet Danziger Waldoper, by stwierdzić, że prawem zasadniczym festivalu jest utworzenie jednego, nadrzędnego ośrodka atrakcji.

Ku-Klux-Klan przeciw Rooseveltovi

Tajemnica sędziego Blacka. — Włóczyńska dziennikarka. — Czy Black był w Ku-Klux-Klanie? — Koalicja wrogów Roosevelta. — Najwyższy Trybunał zadowolony. — Ku-Klux-Klan mści się na wrogach

Stany Zjednoczone i ich prezydent mają swoje wielkie zadania i swoje wielkie kłopoty. W miarę jak horyzont zaciąga się chmurami nad Europą i nad Azją, rola Stanów Zjednoczonych staje się coraz ważniejsza, a głos ich głównego przedstawiciela słychać jest z coraz większą uwagą. Roosevelt zdaje sobie z tego sprawę i w zgodzie z tradycją stron nielwa demokratycznej, reprezentowaną w czasie wojny światowej przez Wilsona, raz po raz wygłasza wielkie przemówienia, których audytorium stanowi cały świat, a których tematem są najważniejsze problemy w chwili obecnej, zagadnienia demokracji i dyktatury, postępu i zastoju, pokoju i wojny.

Ale obok wielkiego toru politycznego widać się drobne dróżki politycznych rywalizacji, intryg i starć. Życie codziennie ma swoje prawa. Ale gdy się przypatrzymy bliżej tym mniejszym frontom walki, to przekonamy się, że i one pozostają w dosyć ścisłym związku z zasadniczymi zagadnieniami wielkiej polityki.

Na front aktualności i na tytułowe strony dzienników wypłynęła ostatnio sprawa sędziego Najwyższego Trybunału Stanów Zjednoczonych, Blacka. Jak wiadomo, Roosevelt, pragnąc zwalczyć przez izkody natury formalno-prawnej, stawiane przez Najwyższy Trybunał jego reformatorskim planom, postanowił zmienić skład tego wysokiego urzędu, rozszerzyć ilość jego członków z 10-ciu do 15-tu i ustanowić granice wieku, gdyż tak się złożyło, że właśnie najstarsi sędziowie zajmowali siłą rzeczy stanowisko najbardziej konserwatywne i odporne w stosunku do projektów prezydenta.

Jednym z nominatów na opróżnione miejsca w Najwyższym Trybunale był sędzia Blacke, którego nominację prezydentowi przeforsował mimo najrozmaitszych oporów, wskazujących również na to, że nowy sędzia nie jest osobistością dostatecznie znaną ani wybitną. Roosevelt ma silną wolę, postawił na swoim i sprawa chwilowo przestała interesować opinię.

Aż nagle wybuchła z nieoczekiwaną gwałtownością. Sędzia Black bawił właśnie w Paryżu z rodziną i zwiadał sobie spokojnie wystawę i inne atrakcje cudownego miasta. Aż tu naraz pewna włóczyńska dziennikarka wpadła na trop niesłychanej sensacji. Oto wystąpiła z twierdzeniem, że Black, profegowany demokratycznego prezydenta, był ni mniej ni więcej jak jednym z najwybitniejszych członków Ku-Klux-Klanu, organizacji nacjonalistycznej, posługującej się środkami gwałtownymi i nie cofającej się przed terrorem w stosunku do przeciwników politycznych, zwłaszcza zaś odmiennych kolorem skóry i pochodzenia.

Sędzia Black stał się nagle w sposób bardzo dla niego niemiły ośrodkiem zain-

teresowania. Ale milczał i nie dawał wyjaśnień, mimo że ze wszystkich stron dopominano się o nie. Roosevelt, ponoszący poniekąd odpowiedzialność za osobę i przeszłość swego nominata, oświadczył, że wyrazi swoją opinię dopiero po powrocie Blacka do Stanów i po wyjaśnieniu sprawy.

Black musiał przerwać swoją podróż wycieczkową, wrócić i w końcu zdecydował się wyjaśnić sprawę. Przyznał się, że ongi rzeczywiście należał do Ku-Klux-Klanu, ale dawno już wystąpił z tej organizacji i obecnie nie ma z nią nic wspólnego. Mimo to opinia uznana, że sędzia Black znalazł się w bardzo dwuznacznej sytuacji, która jego protektorowi nie może być przyjemna.

Dzięki temu przypadkowi, niezawinionemu przez Roosevelta, wzmocniło się stanowisko Najwyższego Trybunału i przeprowadzenie reorganizacji tej instytucji uległo zwłocze. Okazało się bowiem, że szybkie decyzje i nominacje mogą czasem doprowadzić do zgola niepożądanego wyniku. W związku z tym prezy-

dent w ostatnich swoich enuncjacjach kwestię Najwyższego Trybunału pomija milczeniem, co tłumaczy sobie, że godzi się na zwłokę w tej sprawie.

Ludzie, interesujący się kulisami aktualnych wydarzeń, zadają sobie obecnie pytanie, kto to tak dokładnie poinformował prasę o przeszłości politycznej sędziego Blacka? Sprawa wyjaśniła się bardzo szybko. Oto sam Ku-Klux-Klan pośrednio dostarczył materiałów kompromitujących swego byłego członka, który dla kariery opuścił organizację i wskutek tego uważany jest przez nią za odstępcę, na którym należy się mścić. A równocześnie Ku-Klux-Klan nienawidzi prezydenta i twalca jego politykę i dlatego z przyłemością karząc „zdrajcę” równocześnie pragnął utrudnić pozycję prezydenta, a w każdym razie wyrządzić mu dotkliwą przykrość. W ten sposób Ku-Klux-Klan, który ostatnimi czasy przycichł, wysunął się znów na front aktualnych sensacji i jednym strzałem trafił dwie zwierzyny: jedną bardzo ciężko, drugą natomiast silniejszą łej.

Za tydzień imieniny Jadwisi, musisz ofiarować jej jakiś praktyczny upominek. Ucieszy się najbardziej z losu do 1-ej klasy czterdziestej loterii

Kiepura mówi:

— Już 7-go października mam w Wiedniu premierę „Cyganerii”, która odbędzie się w obecności rządu. Potem premiera w Berlinie, a następnie już cały czas — sztuka prawdziwa. Na długi okres wracam na deskę oper. Chciałbym śpiewać tu, w Wielkim. Ale to nastąpi wtedy, jeśli wreszcie czynniki oficjalne zatroszczą się o poziom polskiej opery. Rozpoczynam na nowo śpiew prawdziwy, w najlepszej szkole — w operze wiedeńskiej.

W końcu grudnia, może w styczniu wystąpię w neapolitańskim „San Carlo”. Nowa emocja i nowy wysiłek — śpiewać tam, gdzie dotąd nikt nie dorównał Caruzo. Wreszcie od stycznia do kwietnia śpiewać będę w Metropolitan w Nowym Jorku. Zawieram kontrakt na trzy lata, to znaczy w ciągu tego okresu, co rok od stycznia do kwietnia będę w Ameryce.

Komornik — defraudant skazany na 4 lata więzienia

Przed sądem Apelacyjnym rozpatrywany był proces byłego komornika w Piotrkowie Jana Popielewskiego, oskarżonego o przywłaszczenie około 17 tysięcy złotych. Komornik egzekwował należności od dłużników, lecz pieniędzy nie przekazywał od razu wierzycielom, zatrzymując część gotówki w kasie.

Określono, że to nie on przywłaszczył pieniądze klientowskie a dwaj jego pracownicy. Złożył nawet skargę do prokuratora, lecz wobec braku dowodów, umorzono ją. Sąd Okręgowy skazał komornika na 4 lat więzienia z pozbawieniem praw.

Ondulowanie krowy

Gdzieżby można było spotkać taką osobliwość jeśli nie w kraju wszelkich możliwości — Ameryce. Wprawdzie nie chodzi tu jeszcze o wieczną ondulację, lecz ktoś może przewidzieć, czy za 10 lat nie będziemy mieli i takiego wypadku do zanotowania. Obecnie na amerykańskich wystawach rolniczych, pokazach hodowców, pojawiły się godne podziwu eksponaty celąg krów i stadników. Z pięknie kręconymi lokami oraz z upedicowanymi kopytami. Prefekt do tak wybornej toalety zwierząt dał pewien farmer południowo-amerykański, który pragnąc wzbudzić zachwyt jury, a tym samym zdobyć nagrodę, wpadł na pomysł szluc-

nego upiękшення ich powierzchnie. Sprowadził na pokaz swój jednoroczny dochówek, którego owłosienie było słabiej zaondulowane i uczesane w równoległe biegnące przedziałki. Kopytkom i rogom zwierząt nadano z pomocą pasty oślńiewającej połysk. Nic dziwnego, że tak wytworne bydelko wzbudziło zachwyt sądu konkursowego, który przyznał właścicielowi pierwszą nagrodę. Od tego czasu żaden farmer nie chce dać się wyprzedzić. Skonstruowano do pedicura rodzaj raszpli długości stopy, a w niektórych wypadkach dla nadania połysku kopytkom i rogom, używają kredy i pomexu.

Hofmoki-Ostrowski skreślony z listy adwokatów

Wielkie wrażenie w kołach palestry warszawskiej wywołała wiadomość o tym, iż populamy adwokat W. Hofmoki-Ostrowski został skreślony z listy adwokatów w stołecznej Radzie Adwokatów. Skreślenie nastąpiło ze względów formalnych,

bowiem na mocy ustawy o ustroju adwokatury, o ile adwokat został przez prawomocny wyrok pozbawiony prawa występowania w sądach, nie może on należeć do palestry.

Aresztowanie b. administratora „Jutra”

Z polecenia władz prokuratorskich dokonano w Warszawie sensacyjnego aresztowania. Osadzono w więzieniu b. administratora nlewychodzącego już dziennika „Jutro”, Tadeusza Pöck de Amenschilda.

Aresztowany Pöck znany był przedtem ze współpracy ze Stefanem Olpińskim w Berlinie. Po ucieczce Olpińskiego z Niemiec Pöck przybył do Warszawy i przystąpił do dziennika „Jutro”, który — jak się okazało — wydawany był za pieniądze, przywłaszczone przez wydawcę

od swego krewnego. Po zlikwidowaniu „Jutra” Pöck ponownie wyjechał do Berlina, a niebawem wpłynęło do władz prokuratorskich doniesienie przeciwko Pöckowi o wielką aferę szantażowo-ogłoszeniową, związaną z wydawnictwem „Jutro”.

Za Pöckiem rozesłano listy gończe i przed trzema dniami policja dowiedziała się, że Pöck powrócił do Warszawy, wobec czego został on niezwłocznie aresztowany. Szczegóły sprawy trzymane są na razie w tajemnicy.

Trójkę groźnych bandytów aresztowano w Warszawie

Po długotrwałych dochodzeniach policja zlikwidowała szajkę groźnych bandytów, grasujących na terenie Warszawy. W skład bandy poza heroldem Stanisławem Traczykiem wchodzili notoryczni przestępcy: Jan Włodarczyk i Antoni Jagiello.

Po ostatnim napadzie na placu Lelewela na Żoliborzu na pracownika miejskiego Zygmunta Kotońskiego, władze śledcze ujęły wodza przestępczej trójki, Traczyka. Następnie w ręce policji wpadł Włodarczyk, a jako ostatni aresztowany

został Jagiello. Dochodzenie ustaliło, że Traczyk był sprawcą napadu w lat. sekocłńskim na dwóch handlarzy skórami. Gdy jeden z handlarzy stawiał opór, Traczyk pchnął go nożem, raniąc go tak ciężko, że ten niebawem zmarł po przewiezieniu do szpitala.

Traczyka aresztowano podczas wizyty policji w melinie bandyckiej na Okęcu, gdzie zastano 20-tu notorycznych bandytów. Wszystkich przestępców decyzją sędziego śledczego osadzono w więzieniu.

Krwawa walka policji z bandytami w Krakowie

Nocy ub. patrol policyjny natknął się w pobliżu willi dr Polańskiego w Skawinie k. Krakowa na dwóch bandytów, którzy na wezwanie do zatrzymania się odpowiedzieli strzałami. W czasie wymiany

strzałów jeden z bandytów, Jan Bida, został postrzelony w głowę i w nogę, drugi zaś, Wojciech Plekarski, otrzymał postrzał w lewą pierś. Bida przewieziony do szpitala w Krakowie zmarł.

Przyszedł jako widz, a wyszedł w kajdankach

W czasie rozprawy sądowej w Zamościu, zdarzył się niezwykle wypadek.

Na ławie oskarżonych siedzieli trzech bandytów: Rumak, Rybak i Byczek. W trakcie rozprawy obecni na sali policjanci zauważyli, że wśród publiczności siedzi od dawna poszukiwany czwarty groźny członek tej szajki Kazimierz Błaszak,

pochodzący z województwa poznańskiego. Brał on udział w zbrojnym napadzie w pow. hrubieszowskim i przyszedł na proces swych fowarzyszów, przypuszczając, że nie będzie poznany. Bandytę przekazano do dyspozycji władz sądowych w Hrubieszowie.

Wielcy ludzie wielkimi śpiochami

Nowojorski miesięcznik „The Litterary Digest” zamieścił interesujące studium na temat zdolności do snu u wielkich ludzi. Autor studium stwierdza na samym początku, iż wielcy ludzie odznaczają się zdolnością i chęcią do spędzania godzin odpoczynkowych we śnie i że sen przychodzi im z łatwością.

Najlepszym przykładem są tu Aleksander Macedoński i Napoleon, którzy mogli spać o każdej porze i o każdej godzinie, kiedy chcieli. Z pomiędzy cywilów znakomity użytek z tej zdolności czynił prezydent USA — Abraham Lincoln. Bracia Humboldt, znakomici przyrodnicy niemieccy, potrafili przedłużyć sen dowolnie, przy tym nie robiło im różnicy, czy była to pora dnia lub nocna; natomiast po takim długotrwałym śnie mogli oni pracować bez przerwy po 8 i 10 go-

dzin, choćby to była pełna noc. Edison np. potrafił pracować bez wytchnienia przez całą dobę, ale spał potem bez przerwy osiemnaście godzin. Antyleżą jego był prez. Wilson, któremu wystarczyło porę godzin snu na dobę

Clemenceau miał swój własny system pracy i snu. Kładł się spać o 9-ej w., wstawał potem o północy, pracował do 3-ej, znowu się kładł i spał do 7-ej rano. W ciągu dnia też dwa odpoczynki po godzinie snu przedziały godziny pracy „Tygrysa”.

Jak widać z tych danych, potrzeba i zdolność zapadania w sen są bardzo indywidualne. Zresztą istnieją ludzie, którzy mogą się obchodzić prawie bez snu i którym to nie szkodzi. Są to wyjątki, ale stosunkowo dość liczne.

NIE MARTW SIĘ
SIWE WŁOSY USUNĄĆ
ŁATWO. NIEDOSTRZE-
GALNIE DLA OTOCZE-
NIA. BO BEZ CUDEJ
POMOCY, STOSUJĄC
NIESZKODLIWY I NIEZA-
WODNY ODSIWIĄCZ
ORIENTINE
PAREL ORIENT / OSTROWSKI SAŁA WARSZAWA
25 LAT DOŚWIADCZENIA — GWARANCJA JAKOŚCI

szyntheticznego ośrodku i ruchu, ośrodek koncentrującego i uwypuklającego narodową specjalność w sztuce. Oczywiście w stanie ruchu. To musi być pełne dynamiki i rozrachunku. A jeżeli to jest koncert — to musi dać znać o sobie szczególnie zaakcentowaną ciszą, w której można dostrzec wszystkie walory dobrej muzyki

Tutaj nie ma tego wszystkiego. Mamy dopiero złośliwe czepię ośrodek obserwacji, doświadczenia, wykonywane w tym celu. Należy wnioski wyciągnięte z tego doświadczenia mogą dopiero dać nawet ciekawe i oryginalne owoce w postaci święta sztuki polskiej. Nagromadzenie elementów statycznych, ogromny wystaw najróżniejszych często celujących i położenie specjalnego nacisku na ten właśnie moment powolnego przenikania — to jeden z zasadniczych braków.

Ale reklama swoje zdziałała. Sala posiedzeń akademii wypełniona do ostatniego stojącego miejsca. Więcej niż połowę zajmują wycieczki szkolne. Siedzi młodzież śląska. Uderza jej dno — ogromna przewaga dziewcząt nad chłopcami. Czyżby doprawdy ko biety dominowały nie tylko w pisa-

niu, ale i czytaniu? Moje rozmyślenia przerywa pani pośpiesznym pytaniem „Czy to prezes Sieroszewski?” (Właśnie przeciskał się do pierwszych rzędów prof. Zieliński). Inna pani śpieszy objaśnić, że to... Irzykowski. Jasne: wszyscy trzej mają brody...

Przebiegał się wreszcie niezauważony Parandowski i stanął na podium. Nagle wyklarowała się cała historia z zainteresowaniem dziewcząt do literatury. W rękach ich mignęło nagle kilka (tylko w promieniu mojego pola widzenia, bo staliśmy słocze ui) fotografii Parandowskiego. Hełła! nous y sommes. A zdawało mi się że gdzieś jak gdzieś, ale tu w akademii kinomanki i międzynamki oszczędzą nam swego widoku.

Parandowski przeczytał ustęp z „Dysku olimpijskiego”, biorąc to za motto do odczytu o „Literaturze i rzeczywistości”. Piękne słowa tego przepojonego kulturą antyka i techniem wieczności pisarza nie znalazły oddźwięku. Zdawało się, że właśnie świeża kulturalna publiczność, nie szepota różnymi srodami będzie reagowała bezpośrednio, wytworzy się ów wysniony, magiczny kontakt. Niestety, wśród młodzieży, która prze-

chodzi swoje „Sturm und Drangperiode” — niewielu miało zrozumienie dla kluczowych rozwiązań, jakie znajduje pisarz tak kulturalny. Kilka dziewcząt porównywało fotografię z oryginałem ze znudzonymi minami, jedna głowiła się nad łamiętką trygonometryczną. Jakiś uczeń notował skrętnie prawdy, jakie padały z ust pisarza. A reszta publiczności daronnie oczekiwała... — Czego? Może rozwiązania aktualnych problemów jakiejś magicznej ryczałtowej i nalychemiastowej recepty na życie i rozterki. A pisarz tego właśnie unikał.

Uciekłem weznie. Nie chciałem być świadkiem oblegania pisarza, przez dziewczęta wychowane na kulturze kina i „Kina”. Poszedłem obejrzeć wystawę „Życie literackie”.

Optycznie sprawa to przyjemne wrażenie. Gablotki, stoły, szuflady. Poezja, powieść krytyka, periodyki literackie. Szukam „Kolumny literackiej” — nie ma. Szukam „Zagarów” — nie ma. A przecie inne nieboszczyki są, czemuż pominięto tę skromną, ale znaczącą pozycję? Wilno reprezentuje tylko kwartałnik „Środy literackie”. Reprezentuje tylko to, co nie daje pojęcia o smaku, temperaturze, fermentach, rozłamach, frontach,

gorących dyskusjach i... herbatkach z piernikiem wiecznie czerstwym w celi Konrada.

I znów musiałem sobie pomyśleć — jacyście Wy, Wilnianie, niepraktyczni. Wy tam na środach szukacie kontaktu ze sztuką, chcecie się unieść w atmosferze czystej sztuki. A tutaj w siedzibie akademii, na wystawie urzęda się drobny handelek. Sprzedaje się litograficzne fotografie „najwybitniejszych pisarzy współczesnych”. „10 Wierzyńskich — wola pani za biurkiem — kto prosi?” Pomyślałem o poecie, który ciągle wyrzeka na brak zainteresowania liryką. Chodź przyjacielu, popatrz. Zapewniam cię, że to nie zwycięstwo Skamandra. Znajdź przystojniejszego awangardystę — zobaczysz co się z Wami stanie.

Wspomniałem o widowisku na Starym Mieście. Ono cieszyło się największym powodzeniem, jeżeli sędzić po frekwencji. Duży plac był zatłoczony ludźmi. Ale nie mam jakoś zafantazja do tych widzów. (Zaraziłem się sceptycyzmem od warszawiaków). Myślę, że gdybym mógł w tej samej chwili zrobić objazd kawiarni, cukierni, restauracji i ewent. teatrów i kin, znalazłbym tam wszystkich uczestników wycieczek zebranych w komple-

cie. Plac na Starym Mieście obległ tłum rodowitych Warszawiaków, tych najprawdziwszych z Bugaju, Duńcu i sprakodzie i wąskiego i innych najstarszych nor warszawskich. (Wejście bezpłatne, no i odległość niewielka).

I ten właśnie okazał najwięcej bezpośredniości, najwięcej serca i wyuczucia. Ten narzucił styl.

Łamało się na festiwalu zasadnicze postulaty kompozycji i konstrukcji. Rozproszkowanie, które cechuje samą Warszawę, dominowało i na festiwalu. Chciałoby się wyszukać chlubne wyjątki. Jest Rynek Starego Miasta, z którego spłoszono gołębia (przez nie ciągle się nasuwa porównanie z placem św. Marka w Wenecji, ale spłoszono je właśnie i czar prysł) był najlepiej skomponowany. Widowisko z czasów napoleońskich, stroje, mieszczyki i żołnierze tworzyli całość z szacownym muzeum. I może nawet byłoby o krok od tego, o co chodzi.

„Przekupka warszawska” Bielekowskiego mogłaby więc się stać takim popularnym ośrodkiem atrakcji, gdyby nie jarmarczne budy z jarmarczni przekupkami i jarmarczni słodyczami (w prospekcie — kermasz artystyczny). No i gdyby nie konkurencja różnych Adrii, Pardi-

Nowy podział rzemiosła na trzy grupy: koncesjonowane, kwalifikowane i wolne

Przywrócenie tradycji cechowej

Ministerstwo przemysłu i handlu rozesało izbom i organizacjom rzemieślniczym opracowany przez komisję ministerialną projekt noweli do prawa przemysłowego.

W stosunku do istniejących obecnie przepisów projekt ten zawiera dwie zasadnicze zmiany, którymi są: nowy podział rzemiosła, przywrócenie cechów i związków cechowych.

Rzemiosła mają być podzielone na trzy kategorie: koncesjonowane, kwalifikowane i wolne.

Do rzemiosł koncesjonowanych mają należeć przede wszystkim zawody związane z budownictwem jak: mularstwo, ciesielstwo, instalatorstwo wodociągowe i kanalizacyjne, instalacje elektryczne, gazowe, centralnego ogrzewania oraz kominiarstwo. Ponadto drukarstwo, rusznikarstwo oraz rzeźnictwo rytualne.

Z rzemiosł kwalifikowanych wymieniamy tylko najważniejsze: kowalstwo, blacharstwo, ślusarstwo, stolarstwo, zdmuśstwo, rymarstwo, siodlarstwo, fryzjerstwo, krawiectwo, szewstwo, cukiernictwo i niektóre inne rzemiosła spożywcze.

Projekt powyższy, według uzys-

kanych przez nas wiadomości, spotkał się z zarzutami ze strony organizacji rzemieślniczych. Zarzuty te jednak w chwili obecnej nie zostały skonkretyzowane.

Jeżeli chodzi o ważniejszą zmianę zawartą w nowym projekcie — to na uwagę zasługuje fakt przywrócenia działalności i znaczenia cechów oraz związków cechowych.

Według projektu cechy mogą być narodowościowe i religijne, branżowe lub zbiorowe. Projekt przewiduje także możliwość wprowadzenia przy-
museu cechowego.

Aczkolwiek konkretnie w chwili obecnej trudno jest mówić o rezultatach przewidzianej reformy, to jednak świat rzemieślniczy oczekuje dużych zmian i to na lepsze.

Kredyty dla rzemiosła

Bank Gospodarstwa Krajowego zmienił niektóre zasady stosowane przy udziale kredytów rzemieślniczych, co w znacznym stopniu ułatwia rzemiosłu pełniejszą ich wykorzystywanie.

Jak wiadomo, Komunalna Kasa Oszczędności, a w nielicznych wypadkach i Spółdzielnie Kredytowe, mają możliwość zaciągania w Banku Gospodarstwa Krajowego specjalnych kredytów na finansowanie rzemiosła. Pożyczki z tych funduszy udziela się przez wyżej wymienione instytucje właścicielom warsztatów rzemieślniczych za zabezpieczeniem wekslowym. Wysokość ich sięgać może do 2.000 zł. Względnie 4.000 zł. na jeden warsztat rzemieślniczy, w zależności od rejonów gospodarczych. Dotychczas podlegały one spłacie w okresie 6 kwartałów, a w wyjątkowych wypadkach, za zgodą Banku Gospodarstwa Krajowego, w okresie 10 kwartałów. Oprocentowanie pożyczek wynosiło 4 procent, z czego instytucja udzielała kredytów, przekazywała Bankowi Gospodarstwa Krajowego, 2 i pół proc., resztę zaś, t. j. 1 i pół proc. zatrzymywała dla siebie.

W tych warunkach Bank Gospodarst-

wa Krajowego, nie mogąc dokonać jeszcze dalszej obniżki otrzymywanego oprocentowania, przypadającego bankowi w wysokości niestosowanej przy żadnych innych kredytach obrotowych, bo wynoszącej — jak to wyżej wymieniono — 2 i pół proc., pragnąc zaś umożliwić rzemiosłu i drobnemu przemysłowi pełniejsze zaspakajanie jego potrzeb kredytowych, zdecydował się w interesie samej sprawy i po porozumieniu z miarodajnymi i zainteresowanymi czynnikami podwyższyć oprocentowanie kredytów dla rzemiosła do 6 procent. W ten sposób instytucjom rozdzielczym przypada 3 i pół procent, co zwiększa znacznie ich zainteresowanie w rozprowadzaniu kredytów.

Jednocześnie Bank Gospodarstwa Krajowego upoważnił instytucje rozdzielcze do przyznawania w szerszym zakresie kredytów 10-kwartalnych, które dawniej udzielane były tylko w wypadkach wyjątkowych. Obecnie kredyty 10-kwartalne mogą dochodzić do 50 proc. ogólnej sumy kredytów przyznanych.

Kontyngent kredytów rzemieślniczych, wyznaczony przez Bank Gospodarstwa

Nie Paryż tylko Warszawa

Dotychczas ogólna atrakcja — wystawa paryska — nie budzi w tej chwili wielkiej ciekawości. Miejsce jej zajęła w umysłach wszystkich I-a klasa 40 Loterii. Każdy śpieszy po los do kolektury Wołanowa i pełen otuchy czeka wygranej, która go pewnie nie ominie, bo przecież Wołanow wzbogaca. Zapamiętajcie więc: J. Wołanow, Warszawa, Marszałkowska Nr. 154. Konto P. K. O. 18.814.

Przygotowanie terenu pod przyszłe Targi Północne

Tereny miejskie przy ul. Legionowej przeznaczone na park publiczny zostaną jednocześnie wykorzystane dla urzędze-

nia Targów Północnych. W związku z tym Zarząd Miejski postanowił wspomniane tereny oddać w użytkowanie T-wu Targów Północnych do r. 1962 pobierając tytułem opłat za prawo użytkowania 10 zł rocznie. Warunki eksploatacji terenów spisane zostaną w formie umowy użytkowania. Miasło ze swej strony, mając na względzie znaczenie jakie Targi Północne posiadają dla Wilna, zobowiązało się doprowadzić na teren Targów bocznicę kolejową dla przyszłego pawilonu ciężkiego przemysłu. Jednocześnie postanowiono jeszcze w sezonie bieżącym dokonać robót ziemnych w związku z przeprowadzeniem przez teren przyszłych Targów arterii komunikacyjnej łączącej wyłot ul. Wiwulskiego z ul. Cedrową.

Karygodny wyzysk

W suszarni owoców w Mołodeczynie, będącej własnością Brudnego i Lewina, wybuchł strajk 60 dziewcząt. Wskutek interwencji władz strajk został zażegnany, przy tej okazji jednak wyszły na jaw okoliczności, świadczące o skrajnym wyzysku, stosowanym na naszych ziemiach przez niektórych prywatnych przedsiębiorców.

Dziewięćm placono mianowicie

po 10 gr. za godzinę pracy, przyczem stawka ta miała być obniżona do 8 gr., co właśnie było przyczyną strajku. Praca trwała po 10 godz. na dobę, nie wyłączając świąt chrześcijańskich. W celu utrzymania suszu jasnego koloru na rozżarzone węgle sypana była siarka, co powodowało szkodliwe dla zdrowia opary. Dziewczęta mające po 16—20 lat b. często zapadały na zdrowiu.

Aktualności kulturalne

„Środa literacka“ o „Lecie w Nohant“

Literaci poszli za przykładem teatru i rozpoczęli sezon tym samym tematem. Efekt u publiczności też był podobny, t. zn. wyraził się w szczerym zapałaniu sali. Zważywszy, że „Środa“ skończyła się grubo po 23-ej, można powiedzieć, że impreza udała się. Co więcej — była potrzebna.

Rzecz w tym, że mamy obecnie fażę... odrabiania zaległości kulturalnych (żeby nie powiedzieć — grzechów) z lat. — Popularny poeta wydał książkę wierszy, popularny felietonista dał po łapach paru dziennikarzom, co się nie znają na historii literatury, wystawiono sztukę o Szopenie, przyjechał sztuki tej znakomity autor... Wszystko to wnosi inną atmosferę niż to, co panowało latem. Każde ludziskom sięgać „do innego repertuaru“ i wraz z futrami wydobyc z pod naftaliny stare, ale bardziej możliwe gusty i zainteresowania. Ołóg w całej tej fażie „Środa“ odegrała rolę kropki nad i, rolę — żeby i złośliwcom dać jakąś rekompensatę — wdowego grosza, który przeważa szalę.

Podkreślić ten fakt jest obowiązkiem sprawodawcy.

Dzielnie spisali się muzycy. „Ich człowiek“ — utalentowany młody kompozytor i dyrektor szkoły muzycznej w Święcianach, p. Witold Rudziński, zagajał dyskusję, o i wszyscy, ilu ich tam co ruchliwszych było — Szpinalski, Szeligowski, Lewicki etc. — stawali się i stanęli do dyskusji. — Analizowali rolę muzyki w sztuce, tłumaczyli prawa twórczości muzycznej, zastanawiali się nad psychologią wpływu środowiska na twór-

czość geniusza, ostrzegali przed literackim sposobem tłumaczenia muzyki na obrazy, na stroje itp. Muzyka, to muzyka. Nie łańcuchy, krew i szelesty, ale akordy, pasaży i modulacje — jak mówi Szopen u Iwaszkiewicza.

Jeżeli wolno zwoleń się z osobistej impresji: — muzycy, to bardzo rozgarnięci ludzie!

Jedną rzecz jeszcze zrobili b. ładnie, zreżymie i solidnie. Położyli tam odzywającym się tu i ówdzie (co prawda b. pociehu) moralizmatem o partykularza. Dla ilustracji, epilog: Dyr. Szpinalski kończy swe przemówienie anegdotą, że kiedy zapytał jakiegoś znacności człowieka, czy był już na „Lecie w Nohant“, ten mu odpowiedział: — „Ależ panie! Ja nie chodzę na sztuki, które propagują wolną miłość!“

Oczywiście cała sala gruchnęła śmiechem. Analizy sztuki z punktu widzenia teatralnego próbował dr. Orda i dyr. Szpakiewicz — obaj podkreślali zasadniczą konstrukcyjną rolę muzyki w sztuce (por. naszą recenzję!). Ciekawe ujęcie gry romantycznej jako melanzu stylów dał ks. dr. Siedziwicz. Interesująco zabierali głos pp.: Cywiński, T. Łopalewski, S. R. Dobrowolski i in.

Krótko mówiąc — i pożyteczny i nie nudny wieczór (jim)

Szkoła muzyczna w Baranowiecach.

Jak podawaliśmy, dn. 10 bm. odbędzie się uroczyste otwarcie Szkoły Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Baranowiecach. Podajemy program tej uroczystości:

O godz. 10 — uroczystą Mszę Św. w kościele parafialnym celebrować ks. Borowik. Podczas mszy grać będą profesorowie szkoły.

O godz. 12-ej — wielka akademія w sali „Ogniska“ (ul. Staszica). Przemawiać będą: starosta K. Wańkowicz, burmistrz inż. L. Wolnik i dyr. szkoły, C. Chodyna. W części koncertowej wystąpią profesorowie szkoły: H. Rapszewicz - Czechowska (śpiew), Cz. Szerek (skrzypce), I. Brugłowicz (fortepian), orszak orkiestra symf. 78 p. p. pod dyr. por. J. Kiernowicza. Program zawiera utwory Chopina, Szymanowskiego, Moniuszki, Wieniawskiego, Karłowicza i Noskowskiego. Wstęp na akademię bezpłatny, za zaproszeniami, które otrzymać można w sekretariacie Szkoły (ul. Szopena 105 a), cukierni Centralnej i przy wejściu.

O godz. 20-tej, w tejże sali — wielki koncert skrzypcowy Wacława Kochońskiego!!!

Kochoński w Nowogródku.

Jeszcze przed koncertem w Baranowiecach znakomity skrzypek będzie grał w Nowogródku w sobotę dnia 9 bm. o godz. 21-ej w sali Teatru Miejskiego. Dochód na rzecz budowy szkół powszechnych! Ceny biletów 0,75—2,50, oraz w niedzielę o godz. 12.30 dla młodzieży, z której wielu pierwszy raz zapewne będzie miało możliwość usłyszeć skrzypka o światowej sławie. Należy przyklasnąć artyście, który mimo prac artystycznych i zawodowych (w. rektor konserwatorium muzycznego w Warszawie) potrafi nie tylko przybyć na rzadko przez artystów odwiedzane „kresy“, ale i ofiarować dochód na cele społeczne.

Kurjer Sportowy

Wystrzelono pół miliona naboji

Finał mistrzostw strzeleckich

W tegorocznych XII Narodowych Zawodach Strzeleckich o mistrzostwo Polski padło 12 rekordów, a 8 zostało wyrównanych. Zawody stały więc na wyjątkowo wysokim poziomie. Wilno przez 2 tygodnie znajdowało się pod znakiem sportu strzeleckiego. Ogółem na 9 strzelnicach oddano przeszło pół miliona strzałów.

Finałem zawodów była uroczystość rozdania nagród. Ogółem na zielonym stole ustawiono 90 pucharów, statuetek — obrazów i innych. Na specjalną uwagę zasługiwały polskie karabinki sportowe, które przeznaczone były dla zwycięzców. Za dalsze miejsca wręczano paczki amunicji. Rozdano 7.500 sztuk ładunków.

Płk. Kazimierz Janicki w pięknych słowach podziękował 750 uczestnikom mistrzostw za ich wysiłki sportowe, a jedno czeście gratulował mistrzom i rekordzistom za osiągnięcia.

Wyniki w porównaniu z rokiem zeszłym są rzeczywiście wspaniałe. Dla porównania zestawmy kilka cyfr. W strzelaniu z karabinu wojskowego Kb. 1. w roku zeszłym najlepszy strzelec miał 489 pkt., a w tym 507 pkt. Dziesiąty zawodnik miał 467 pkt., a teraz 477 pkt. Setny strzelec miał 419 pkt., a teraz 427 pkt.

Idźmy dalej. Postawa leżąca z tej samej broni. W roku zeszłym mistrzem był zawodnik, który wybił 180 pkt., a w tym

roku celem zdobycia mistrzostwa trzeba było wynik poprawić o dwa punkty. — Dziesiąty zawodnik miał 175 pkt., a w tym roku 178 pkt. Setny 163 pkt., a teraz 166 pkt.

Można tak przeprowadzać porównania w każdej konkurencji. Można zastosować najrozmaitsze systemy, ale wszystkie one wykażą, że sport strzelecki w Polsce wykazuje coraz wyższy poziom.

Słów kilka poświęć trzeba zawodnikom.

Matuzsak Jan oklaskiwany był najserdeczniej. Rulynowany ten zawodnik ustanowił w Wilnie szereg pierwszorzędných rekordów. Na 12 ustanowionych cztery należą do niego. Najważniejszym jego rywalem był mjr. Jan Wrzosek. Nazwiska tych dwóch strzelców są zapewne wszystkim dobrze znane.

Dalszymi rekordzistami są: Kaczmarczyk, dr. Jurek, Duda, Kuś, Bańkiewicz, Heyduk, Kiereszińska i Świerczewska.

Piękne wyniki zespołowo uzyskane zostały przez strzelców z Warszawy, członków Harcerskiego Klubu Strzelecko — Łuczynego w Warszawie, przez zawodników Poczłowego Przynsposobienia Wojskowego, no i oczywiście przez poszczegól-

ne formacje wojskowe, które podciągnąć można pod jedną wspólną nazwę Wojskowych Klubów.

Bilansując mistrzostwa trzeba nadmienić, że miały one piękną ramę organizacyjną. Złota polska jesień wpłynęła nie wątpliwie w sposób bardzo dodatni na zawodników i na ich wyniki.

Słowa uznania należą przede wszystkim głównemu organizatorowi tych wielkich zawodów płk. Ignacemu Bobrowskiemu, któremu w dniu rozdania nagród komendant główny Związku Strzeleckiego, płk. Marian Frydrych wręczył miłą pamiątkę. Przemówienia okolicznościowe wygłosili płk. Frydrych oraz sen. Do baczewski.

Hymn Narodowy, I Brygada, Skończyły się już przemówienia oficjalne. Na stole nie widać ani jednej nagrody. Zawodnicy rozjeżdżają się z Wilna, by w roku przyszłym spotkać się na stanowiskach XIII Narodowych Zawodów, które odbędą się prawdopodobnie w Krakowie.

Nie ulega wątpliwości, że następne mistrzostwa zgromadzą jeszcze więcej zawodników. I padną nowe rekordy, które coraz bardziej zbliżać się będą do rekordów światowych.

Zawody szkolne

Lekkoatletyczne zawody szkolne cieszyć się będą niewątpliwie wielkim powodzeniem. Zawody mają się rozpocząć dziś o godz. 13 na stadionie Ośrodka Wychowania Fizycznego w Wilnie. Zakończenie mistrzostw nastąpi w sobotę.

W zawodach udział weźmie przeszło stu zawodników.

Starować będą tylko chłopcy. Zawody dla uczennic mają być zorganizowane w innym terminie.

Wiceprezydent K. Grodzicki mówi o sporcie

Dziś o godz. 18 min. 10 przemawiać będzie przed mikrofonem Polskiego Radia w Wilnie wiceprezydent miasta Wilna Kazimierz Grodzicki, który jako przewodniczący Miejskiego Komitetu Wychowania Fizycznego i Przynsposobienia Wojskowego omówi znaczenie wejścia drużyny WKS Śmigły do Ligi.

Konferencja w Krakowie

W sobotę w Krakowie odbędzie się konferencja przedsezonowa zwolana przez Komisję Wyszokoleniową Polsk. Zw. Narciarskiego. Na konferencji tej obecny będzie delegat Wilna red. Jarosław Niececki, który poruszy szereg aktualnych zagadnień związanych z narciarstwem wileńszczyzny.

Wyścig kolarski ulicami Wilna

Jesteśmy w przededniu zamknięcia sezonu kolarskiego. W najbliższą niedzielę o godz. 12 min. 30 nastąpi start tradycyjnego biegu ulicami Wilna. Start nastąpi z ulicy Sierakowskiego. Trasa wynosi 23 km. Zgłoszenia do zawodów przyjmowane są przez Andrukowicza w Wilnie przy ul. Zamkowej 10. Mistrz biegu otrzy ma puchar przechodni redakcji Dziennika Wileńskiego, a dziesięciu pierwszych pamiątkowe żetony.

Bieg organizuje Wileńskie Towarzystwo Cyklistów i Motocyklistów. Meta biegu mieścić się będzie przy ul. Adama Mickiewicza i Oliarnej. Zbiórka zawodników wyznaczona została na godz. 11 w lokalu Wileńskiego Towarzystwa Cyklistów i Motocyklistów przy ul. Ludwisarskiej 4, gdzie zaraz po biegu nastąpi rozdanie nagród.

Do biegu niedzielnego zgłaszać się mogą stowarzyszeni i niestowarzyszeni. Wpisowe wynosi 50 gr.

Trójbój za tydzień

Zapowiadany na niedzielę 10 października trójbój lekkoatletyczny został dzisiaj odwołany. Zawody odbędą się dopiero 17 października.

sów itp. przybytków sztuki, które się dobrze przygotowały na festiwal, szumnie zapowiadając zmianę „programu artystycznego“ i niewidziane dotąd „światowe atrakcje“.

Oto czym upodobańszą się wszystkie festiwale na świecie.

A propos przekupki Byłem świadkiem niemiłych narzekania przyjezdnych na sposób załatwienia w biurze ZPT, na kwaterunek. Takich utyskiwań było wiele. Pomijam je, bo gdzież ich nie ma? Ale tak pańskich, tak biurokratycznych odpowiedzi nie słyszałem nigdzie. Panowie z Biura duszą kurę, które składa złote jajo.

Ale wpadłem w ton mentora i weale nie dałem obrazu festiwalu. A przecie są i rzeczy piękne. Są wystawy, które rzadko mamy okazję oglądać, zorganizowano koncerty i przedstawienia teatralne, niektóre doprawdy odświeżające. Tę pozytywną i wartościową część omówię w następnym liście. Po to oddzielny rozdział i nie należy mieszać niedolę 10ści biurokratycznej i obsesji kinomańskiej z atmosferą, prawdziwej sztuki.

Karol Petter.

KRONIKA

PRZEDZIERNIA
8
Piątek

Dziś Pelagii, Brygidy Wd.
Jutro Dyonizego B. m.

Wschód słońca — g. 5 m. 35
Zachód słońca — g. 4 m. 38

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii USB
w Wilnie dnia 7.X.1937 r.

Ciśnienie — 766
Temperatura średnia + 10
Temperatura najwyższa + 17
Temperatura najniższa + 4
Opad —
Wiatr — półn.-wsch.
Tendencja barom. — lekki spadek
Uwagi — dość pogodnie.

NOWOGRODZKA

— **Piękne marzenia.** Przed tygodniem podaliśmy wzmiankę o poświęceniu świątlicy, urządzonej przez T-wo Rozwoju Ziemi Wschodniej dla kupców i rzemieślników nowogrodzian. Jak było do przewidzenia, nowogrodzcy kupcy i rzemieślnicy odnieśli się w większości do tej akcji sceptycznie, niektórzy obojętnie. Będąc 5 bm. wieczorem w tej świątlicy nie zastałem ani jednego gościa. Jak mię poinformowali prezes i sekretarz Koła TR ZW akcja świątlicowa jest jeszcze w stadium organizacji, a korzystać ze świątlicy będą mogli wszyscy.

W związku z tym otrzymaliśmy poniższy komunikat:

„Pięknie urządzone Świątlica Koła przy ulicy Wojewódzkiej Nr 6 oczekuje na miłych gości. Zarząd zakupił szereg gier klubowych, abonuje różne gazety i czasopisma, a ponadto w najbliższym już czasie organizować będzie raz w tygodniu specjalne wieczory dyskusyjne na różne tematy społeczne, gospodarcze i polityczne.

W dalszych zamierzeniach Zarządu Koła leży również organizowanie wieczorów muzycznych i rozrywkowych.

Streszczając powyższe, należy podkreślić, że Koło T-wo RZW, zamierza w świątlicy swej prowadzić pracę, łączącą piękne z pożytecznym. Idąc w ten sposób po linii statutowych celów, Koło pragnie w Świątlicy swej skupić tych wszystkich, którzy darzą organizację sympatią i którym na sercu leży sprawa rozwoju kulturalnego i gospodarczego nowogrodziny. — Świątlica dostępna jest dla wszystkich”.

— **Powtórne wybory wójta gminy Nowogrodzkiej.** W ub. m. rada gminy nowogrodzkiej większością głosów wybrała na wójta p. Piątkowskiego, usuniętego przed rokiem z tegoż stanowiska przez władze nadzorcze. Jego kontrkandydatem był p. Krepski tymczasowy przełożony tej gminy. Dnia 6 bm odbyły się powtórne wybory. Jako kandydatów na wójta wysu-

nięto p. Krepskiego i p. Prochorowicza. Wybrany został p. Krepski.

— **ODPRAWA STRZELECKA.** Dnia 24 bm w Nowogrodzku o godz. 9,30 odbędzie się pierwsza uroczysta w roku wyszkoleniowym 1937-38 powiatowa odprawa działaczy strzeleckich, prezesów (ek), wiceprezesów (ek), referentów (ek) w ob. kierowniczej P. K., opiekunów (ek) oraz komendantów (ek) wsi stłochi stopni i instruktorów (ek) W. F. i P. W. oddziałów i pododdziałów żeńskich i męskich.

Odprawa będzie mieć charakter masowy, którą proszeni będą również przedstawiciele wojska, władz i urzędów.

LIDZKA

— **WYCIECZKI MŁODZIEŻY GIMNAZJALNEJ Z LIDY W WILNIE.** W ub. tygodniu bawili w Wilnie dwie wycieczki z Lidy młodzieży gimnazjalnej: Gimnazjum Państwowego i Gimnazjum Kupieckiego. Wycieczka Gimnazjum Kupieckiego licząca kilkadziesiąt osób złożyła hołd Seret Marszałka na Rosnie następnie zwiedziła wystawę radiową, sklep B-ci Jabłkowski, podziemia dominikańskie, Zakłady Graficzne „Znicz”, Uniwersytet Stefana Batoro, Ostrą Bramę, kościół Św. Anny, Św. Piotra i Pawła oraz górę Zamkową.

— **POLSKI BIAŁY KRZYŻ PRACUJE** w Lidzie b. wydawnictwa. Posiedzenia zarządu odbywają się co miesiąc w każdą niedzielę po pierwszym. W ubiegłą niedzielę na posiedzeniu uchwalono: zorganizować trzy kursy dokształcające dla analfabetów, uruchomić trzy świetlice i otworzyć bibliotekę w miejscowym pułku piechoty. Na delegata miejscowego Koła na Walny Naczelny Zjazd Polsk. B. K. mający się odbyć w Warszawie w dniu 7-9 i 30 bm. został wybrany p. mjr. Franciszek Wrona.

— **ROZGRYWKI MIĘDZYSZKOLNE.** W ub. niedzielę odbyły się na placu sportowym Gimnazjum Kupieckiego pod kierownictwem p. K. Młynarskiego rozrywki koszykarskie pomiędzy męskimi zespołami Gimnazjum Kupieckiego i Państwowej Szkoły Mechanicznej W obu konkurencjach po dość pięknej grze zwyciężyła młodzież Gimnazjum Kupieckiego. W najbliższym czasie odbędą się rozrywki pomiędzy zespołem Gimnazjum Kupieckiego a zespołem absolwentów Gimnazjum Państwowego.

— **WIECZÓR ŚWIETLICOWY U KOOPERATYSTEK.** Dnia 0 bm. o godz. 19 w lokalu świetlicy spółdzielczej ul. Zamkowa 2 odbędzie się „Wieczór Świątlicowy” na program którego złożą się: szarady, piosenki, inscenizacje i sąd nad kredytem.

Lidzkie Koło Kooperatystek tą drogą zaprasza członków i sympatyków ruchu spółdzielczego na powyższy wieczór.

— **ZJAZD INFORMACYJNO-ROLNICZY W WERENOWIE.** 1 bm. odbył się w Werenowie informacyjno-rolniczy zjazd, w którym wzięli udział radni gminy, radni gromadzcy,

wójnej roli: hr. Monterone oraz bandyty, Sparafucila. Artysta wywiązał się z tego zadania znakomicie, stwarzając w tym samym widowisku dwie całkiem odrębne osobowości.

W pozostałych rolach dali się słyszeć Halina Wysocka, Helena Wajnowna oraz Z. Orla.

Dekoracja i reżyseria dobre. Skróły poczynione nie zaciemniają linii przewodniej libretta. Jedyną usłerką jest zbyt słabe światło w scenie przed domem Gildy oraz w ostatnim obrazie. Orkiestra i chóry pod szprzęstą dyrekcją p. R. Rubinskiej znakomicie się wywiązały ze swego zadania.

CYRULIK SEWILSKI.

Przedstawienie Cyrulika Sewilskiego w wykonaniu świetnego zespołu gości warszawskich pogłębiło wrażenia doznane przy przedstawieniu Rigoletta.

Mieniąca się wszystkimi barwami tęczy muzyka Rossiniego i zręcznie wyzyskana dla libretta komedia Beaumarchais'ego, złożyły się na dzieło, któremu nie grozi zapomnienie, gdyż wiecznie chyba jest w człowieku pragnienie śmiechu i beztroskiej pogody. Trudno o lepszego Figara, niż Zenon Dolnicki, a p. Szlemińska, przy niezwyklej walorach wokalnych, ileż w swej roli wykazała wdzięku p. Popławski w swojej trudnej roli potrafił oczarować więcej niż jedną Rozynę; o p. Mossoczym mówiły ciągłe wybuchy śmiechu na sali dzięki niesłychanej grze jego twarzy; świetna reżyseria p. Folańskiego wycisnęła piętno na całym przedstawieniu. Pozostali artyści byli poprawni. Słowa uznania należą się i orkiestrze, która nie dosyć może liczna, ale posiadająca kilku dobrych muzyków pod umiejętną ręką p. Rubinskiej, dzielnie towarzyszyła śpiewakom.

Zastępca.

Postulaty właścicieli sądów

3 października rb. w Izbie Rolniczej, Oliarna 2 odbyło się zebranie właścicieli sądów z terenu woj. wileńskiego i nowogrodzkiego, którzy przybyli do Wilna z racji odbywającego się jednocześnie pokazu-wystawy owoców w Wilnie.

Na zebraniu, któremu przewodniczył p. Szymon Meysztowicz, a sekretarzem był p. inż. K. Strzałkowski referat o organizacji zbytu owoców ze szczególnym uwzględnieniem przetworstwa i przechowania owoców wygłosił p. inż. K. Powitański. Po referacie rozwinęła się żywa dyskusja na temat organizacji handlowej właścicieli sądów, uzyskiwania kredytów na budowę suszarni i przechowania, sposobów i kosztów opakowania, transportu do dalszych ośrodków, doboru omdian, pielęgnacji sądów i t. d.

W wyniku długiej i rzeczowej dyskusji, w której zabierali głos nie tylko sami właściciele sądów i przedstawiciele organizacji rolniczych lecz również przedstawiciele największych firm handlowych owocarskich w Warszawie, którzy na pokaz-wystawę do Wilna przybyli, ustalono:

sołtysi, prezesi Kółek Rolniczych, przedstawiciele Kół Młodej Wsi i Kół Gospodyń Wiejskich. Zjazd pod przewodnictwem p. Orzechy Władysława omówił plan pracy dla instruktora rolnego na rok 1937-38, uchwalił zwołać walne zebranie prz. Istawiciele rad gminnych i gromadzkich z terenu gminy weronowskiej, żyromińskiej i bieniałkowskiej w październiku, celem omówienia sprawy budowy domu spółdzielczego w Werenowie. Omówiono poza tym sprawy udziałów gromadzkich w spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Lidzie. Na zjeździe było około 300 osób, m. in. z Lidz agr. pow. Jankowski, instr. ośw. pozaszk. Chyla i Najda Bolesław.

— **W EJESZYSKACH ODBYŁ SIĘ ZJAZD WIEJSKICH ORGANIZACJI** z terenu gminy ejeszyskiej. W zjeździe brał udział z ramienia lidzkiego OTO i KR p. Bolesław Najda. W czasie zjazdu omówiono sprawę prac rolnych na terenie gminy oraz plan pracy na przyszłość i potrzeby tejże wsi. Na zjeździe, w którym wzięło udział około 200 osób, był obecny starosta lidzki T. Miklaszewski i nacelnik Urzędu Skarbowego.

— **CYGANIE-KONIOKRADY.** W lesie hr. Krasickiej, w gminie błotrudzkiej, policja przeprowadziła kontrolę obozujących tam cyganów. Niekłóty cyganie na widok policji zbiegli w głąb lasu, pozostawiając bez opieki konie i wozy. Policja znalazła w obozie dwie klacze i wóz na żelaznych osiach, które cyganie skradli w sąsiednich gminach.

— **SPRZECZKA DOROZKARZY O PASAŻERA SKOŃCZYŁA SIĘ CIĘŻKIM USZKODZENIEM CIAŁA.** Dorożkarz Malewski Józef zameldował w komisariacie p. P., że Ostańczyk Józef uderzył go nożem w policzek. Zajście miało miejsce na tle sprzeczki o pasażera.

— **M. Dworecki Lekarz - dentysta,** Absolwent Akademii Stomatologicznej w Warszawie powrócił. — Lida Suwalska 19, tel. 176, i przyjmuje codziennie od 9—12 i od 4—7. Przy gabinecie Pracownia zębów sztucznych.

BARANOWICKA

— **„Dzień Rezerwisły”.** Pow. Związek Rezerwisł w Baranowiczach i na terenie powiatu przygotowuje na 10 października br. szereg uroczystości związanych z obchodem „Dnia Rezerwisły”.

— **OSTRZEŻENIE.** Wobec rozpowszechniania fałszywych i oszczerzających wiadomości o rzekomych aresztowaniach wśród pracowników pocztowo - telekomunikacyjnych w Baranowiczach, Zarząd Związku Pracowników Poczt, Telegrafu i Telefonów Rzeczypospolitej Polskiej Kolo w Baranowiczach stwierdza, że żadnych aresztowań wśród pracowników pocztowo - telekomunikacyjnych w Baranowiczach i w powiecie nie było i ostrzega, że winni rozpowszechniania tych wiadomości będą pociągnięci do odpowiedzialności sądowej.

ŚWIECIAŃSKA

— **WYSTAWY PRZYSPOSOBIENIA ROLNICZEGO** odbędą się: w Łyntupach 12 bm., w Ignalinie 14 bm., w Kiemielskach 20 bm., w Świrze 28 bm. Na wystawach zespoły przy sposobieniu rolniczego za najlepsze wyniki zbiorów ziemniaków, buraków, marchwi, kapusty, cebuli, fasoli, grochu będą nagrodzone Ponadto poszczególni uczestnicy zespołów P. R. otrzymają odpowiednie zaświadczenia oraz znaczki i legitymacje, stwierdzające stopień przygotowania rolniczego.

— **ZBYT MIODU** z tegorocznego zbioru będzie ułatwiała Woj. Sekcja Pszczelarska Wileńskiego TO i KR za pośrednictwem Pow. Sekcji Pszczel. OTO i KR. Blisze informacje pszczelarze pow. świeciańskiego zasięgną mogą w Biurze OTO i KR w Świecianach, ul. Rynek Nr. 22.

— **MASAKRA NA ZABAWIE.** 4 bm. ok. godz. 1, w Zawidzińskich, gm. Świrskiej, w czasie zabawy tanecznej dwaj mieszkańcy tej wsi pobili Franciszka Wołodzikę z Jusynowa. Wołodziko otrzymał dwie rany klute w pierś i uderzony został siekierą w głowę. Przewieziono go do szpitala świeciańskiego.

no zwrócić się do Izby Rolniczej z prośbą:

1) o zwołanie ogólnego zjazdu właścicieli sądów, celem powołania do życia Zrzeszenia Właścicieli Sądów na terenie Izby.

2) Rozpoczęcie starań, celem zorganizowania w roku przyszłym targów owocarskich w Wilnie.

3) Wystąpienie do czynników miarodajnych z prośbą o zwiększenie kontyngentu eksportowego na wywóz owoców z terenu województwa wileńskiego i nowogrodzkiego zagranicę w szczególności do Niemiec.

4) Wystąpienie do czynników miarodajnych z prośbą o przyznanie pewnej ilości cukru po niższej cenie, potrzebnego do wyrobu przetworów owocowych np. marmelady, soku i t. d.

5) Wystąpienie do Ministerstwa Komunikacji z prośbą o zniesienie taryfy na przewóz owoców oraz przedłużenie obecnie obowiązującej ulgi przynajmniej do dnia 15 listopada każdego roku.

WILEJSKA

— **ŚWIĘTO W. F. I P. W. W PARAFIANGOWIE.** W ub. niedzielę odbyło się w Parafianowie doroczne święto Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego. Po uroczystościach przeprowadzono strzelanie, po czym wszyscy przeszli na boisko sportowe. Głównym punktem programu były zawody lekkoatletyczne. Krótkie przemówienia wygłosili komendant pow. Z. S. ppor. Jankun i wójt gminy parafiangowskiej Jundził. Mimo chłodu zawodnicy osiągnęli, jak na miejscu we stosunki, dosyć dobre wyniki: Skok w dal — Buczar Eugeniusz — 5 m. 55 cm. Bieżnia — Buto Wincenty — 66 m. Kula — 9,45 m. Dysk 30 m. Odbył się także bieg na 100 mtr. i skok wwyż. Wieczorem rozdano nagrody w postaci umundurowania strzeleckiego i dyplomów.

Komendant powiatu Z. S. wręczył niektórym strzelcom świadectwa z ukończeniem dwóch stopni P. W. Po części sportowej w gustownie ozdobionej sali, odegrano sztucznie sceniczny i odbyła się zabawa. Całość, dzięki starannemu przygotowaniu, wypadła bardzo dobrze.

WOŁOŻYŃSKA

— **POWIATOWE ZAWODY STRZELECKIE.** Do zawodów stanęło 13 zespołów z 65 uczestnikami. Strzelanie odbywało się do tarcz systemu olimpijskiego. Nagrodę przednią z dyplomem oraz tytuł mistrza strzeleckiego powiatu z broni małokalibrowej przyznano zespołowi Policji Kłuba Sportowego w Wołożynie, który zdobył 883 pkt., drugie miejsce zdobył Związek Pracowników w Wołożynie (643 pkt.) punktami i trzecie miejsce przyznano zespołowi Pecztwo. P. W. w Wołożynie, który zdobył 606 pkt.

Tytuł mistrza strzeleckiego powiatu oraz dyplom otrzymał podkom. P. P. w Wołożynie p. Kobelski Bolesław 193 pkt. przed post. P. P. Wiczym Janem z 183 pkt. i gajowym Lasów Państw. Jachimowiczem Mikołajem z 178 pkt.

— **UROCZYSTOŚCI W SUDNIKACH.** W wsi Sudniki gm. wołożyńskiej odbyło się uroczyste poświęcenie remizy strażackiej i propocia Och. Str. Poż. Poświęcenia dokonał ks. prob. Świrko Józef. Rodzicami chrzestnymi byli: p. Wolentarska Maria z p. starostą Kościółką Stanisławem i p. Mięgaczowa Michalina z p. Traszewiczem Feliksem. Przemawiali: p. w. starosta Kościółka, ks. Świrko, wójt gm. wołożyńskiej Łęka, p. Burrowski pow. instr. O. S. P. i p. powiatowy inspektor szkolny Filonik.

Och. Str. Poż. w Sudnikach została założona w 1929 r. przez ówczesnego kierownika szkoły p. Falkiewicza Bolesława przy współudziale Leona, Stefana i Mikołaja Łyżków oraz Piotra Kuny i Leona Piotra.

Dziś inicjatorem prac Och. Str. Poż. w Sudnikach jest obecny nacz. Tajczak Miłogost. Obecnie Och. Str. Poż. w Sudnikach liczy 14 strażaków, przy której istnieje oddział samarytanek, składający się z siedmiu członków.

BRASŁAWSKA

— **17 bm odbędzie się w Brasławiu odprawa prezesów, komendantów, kierowników Pracy Kobiet i komendantek oddziałów i pododdziałów Związku Strzeleckiego z pow. brasławskiego, na której będą omówione sprawy organizacyjne, pracy kobiet, wychowania obywatelskiego, przysposobienia rolniczego i sprawy PW i WF, jak również opracowane zostaną zagadnienia organizacyjne i programowe w sekcjach pracy kobiet ZS.**

Tragedia miłosna

Stefan Jakubowski zam. we wsi Dubrowo, gm. molczadzkiej w pow. baranowickim szukał oddawna kandydatki na żonę i wreszcie ułokował swe afekty w nadobnej sąsiadce Gieruio Anie. Zaczął się okres załotów. Lecz im więcej zakochany napastował sąsiadkę, tym bardziej ta odpłacała się mu... obojętnością.

W dn. 3 bm. Jakubowski wiargnął przemocą do mieszkania ukochanej i ko-

Wręczenie karabinu maszynowego KOP-wi w Drozdowszczyźnie

W związku z dorocznymi uroczystościami święta KOP-u w dniu 17 bm. w Drozdowszczyźnie, w pow. dziśnieńskim odbędzie się podniosła uroczystość wręczenia przez gm. prozorocką oddziałowi KOP-u ciężkiego karabinu maszynowego z zaprzęgiem.

Karabin maszynowy wykonano z ofiar wśród ludności.

W ramach uroczystości KOP-u odbędzie się również poświęcenie nowowybudowanej w Drozdowszczyźnie kaplicy. — Kaplicę wybudowano dzięki poparciu KOP-u.

136 kilometrów nowych dróg w Wileńszczyźnie

W powiatach woj. wileńskiego w bież. roku wybudowano nowych dróg na przestrzeni 136 kilometrów. Drogi te zbudowano z kamienia łupanego.

Na drogach zasadzono przeszło 9.000 drzewek.

Zwinięte pośrednictwo pocztowe

Jak nam donoszą, z dniem 31 b. m. poczta zwija pośrednictwo pocztowe: Orwidów i Porudomino w pow. wileńsko-trockim.

DZIŚNIEŃSKA

— **Regulacja Berezówki.** W Głębokiem odbyło się zebranie organizacyjne 2-giej grupy Spółki Wodnej do spraw regulacji rzeki Berezówki w Głębokiem, mające na celu rozszerzenie działalności spółki na okoliczne zabagnione obszary miejskie.

Zebrań mieszkańcy uchwalili przystąpić do tej spółki, wskutek czego jeszcze w bieżącym sezonie zostaną wszczęte roboty regulacyjne na gruntach podmokłych. Przeprowadzona melioracja odwodni ok. 16 ha gruntów. Obciążenie mieszkańców wynosi 1 i pół gr od 1 m kw.

MOŁODECZAŃSKA

— **Nowe koła P. C. K.** Dnia 3 bm. w Radoszkowiczach i Hurnowiczach k/Radoszkowicz odbyły się zebrania organizacyjne dwóch nowych kół PCK w powiecie mołodeczańskim, przyczem na członków koła w Radoszkowiczach został wybrany zarząd z lekarzem rejonowym na czele i zapisało się tam 70 członków, w Hurnowiczach zaś zarządu koła na razie nie wybrano, lecz do koła zapisało się już 42 gospodarzy z Hurnowicz, Wiermiejek oraz Powiazynia.

Ciekawa jest historia powstania koła w Hurnowiczach. W czasie objazdu strefy nadgranicznej w czerwcu rb. przez ruchomą wystawę PCK ludność wspomnianych wiosek zwróciła się do organizatorów z prośbą wybudowania im łaźni, gdyż od czasu przeprowadzenia korytem rzeczki Hujki granicy polsko-sowieckiej zostały pozbawieni naturalnej kąpielni, dogodnych zaś łaźni w okolicy brak. Zarząd okręgu PCK w Wilnie pomógł ludności i udzielił potrzebnego budżetu, zainteresowana zaś ludność ofiarowała plac pod budowę i robocizną. Łaźnia będzie розміром 10,7 m x 6,3 m, będzie w niej 7 pomieszczeń oraz pralnia. Kosztorys obliczony został na zł 3800. Budowa łaźni rozpocznie się na wiosnę 1930 r. i budżet jest już zwożony.

— **Konferencja spółdzielcza.** Na 29 i 30 bm. Okr. Zw. Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych RP w Wilnie zwołał do Mołodeczana konferencję spółdzielni oszczędnościowo - pożyczkowych i mleczarskich z powiatów mołodeczańskiego i wileńskiego. Poruszone będą zagadnienia ruchu spółdzielczego w powiatach nadgranicznych, sprawy finansowe oraz wzmoczenie ruchu spółdzielczego w tych powiatach.

NIEŚWIESKA

— **Odbyły się w Nieświeżu obrady powiatowej komisji przysposobienia rolniczego.** Ze sprawozdania z działalności za sezon letni wynika, że praca przysposobienia rolniczego w pow. nieświeskim oparta jest na praktycznym zastosowaniu w terenie. We wszystkich zespołach PR przeprowadzono egzaminy na stopnie sprawności rolniczej. Uchwalono w związku z rozbudową prac. Postanowiono również zorganizować trzy wystawy rejonowe, a mianowicie: w Saskiej Lipce 10 bm, połączonej z fragmentem dożynek miejscowych, 18 bm. w Klecku i 21 bm. w Zaostrowiecu.

rzysłając z nieobecności domowników, wydobyl z kieszeni nóż i ryknął:

„Wyjdiesz za za mianie, ci nie!”

Gdy posłyszał znów odpowiedź od mowną wbił nóż w pierś dziewczyny.

Annę Gieruto odwieziono do szpitala w Mołodeczanie z bardzo nikłą nadzieją utrzymania jej przy życiu, zakochany nie-szczęśliwiek powędrował za kralki. [wb]

Echa radiowe

Wydział sztuki przed mikrofonem

Zupełnie słuszną nowością w bieżącym sezonie radiowym, zapowiedzianą na konferencji, są audycje poświęcone pracy USB. Jedyną uczelnia na Ziemiach Północno-Wschodnich, źródło wiedzy dla olbrzymiego kraju, powinna być dobrze znana, nie tylko we dworze, ale i pod strzechą. Zwłaszcza, że stypendia gminne zwiększą znacznie w niedługim czasie ilość słuchaczy włościańskich na USB.

Na pierwszy ogień poszedł Wydział Sztuki. W Wilnie w mieście, którego piękno jest największym skarbem, Wydział Sztuki posiada podwójną wartość i ogólnopolską i lokalną. Turystyka bogaci Wilno, turyści wymagają przecież piękna od miast, które zwiedzają. Wydział sztuki wytwarza kadry „pracowników piękna”. Jest tedy z jednym najważniejszych, nawet w sensie gospodarczym, wydziałów USB.

Audycja zbiorowa poświęcona temu wydziałowi wypadła b. dobrze, jeżeli chodzi o treść. Były tam w tej treści i sprawozdania i oceny. Gorzej wypadło z głosami.

Czekamy teraz na następne wydziały z tą tylko jedną małą uwagą. Wydziały inne np. lekarski warło by przedstawić w jakimś literackim repertożu, połączone np. z anegdotami z życia lekarzy — wielkich dobroczyńców ludzkości. Lekka forma nie ubliża bynajmniej poważnej treści. Jest to nasz specyficzny, polski przesąd, zwłaszcza w Wilnie celebrowany. W rezultacie propaganda staje się tak często antypropagandą.

Jeżeli Wydział Sztuki interesuje przeżwanie inteligencji, Wydział Lekarski, Studium Rolnicze i t. d. interesują wszystkich. Trzeba by postarać się o to, ażeby praca tych wydziałów nie wypadła nudnie.

Osobną pozycją w tym ważnym dziale prezentacji USB mogły by zająć słowarzyszenia akademickie.

Cyfrę i sprawozdania przepłatać kawałami, śpiewem, anegdotami i t. d. mogły by się stać doskonałym wabikiem nowego narybku dla kół naukowych.

Z odczytów krajoznawczych mamy do zanotowania odczyt o Nieświeżu dyr. Lewona. Całość wypadła interesująco, ale ze wstępem nie mógłbym się zgodzić. Madagaskar jest mniej znany od Nieświeża. Już tak źle nie jest. Określenie na Wschód od Białegostoku nie jest ścisłym określeniem geograficznym.

Warto by się zastanowić co będzie ikoro wyczerpiemy wszystkie surowce naturalne, do rubryki „z naszego kraju”? Może już do tego nawet i niebyło daleko? Można by tedy dawać np. „dorebek powiatu w roku 1937”. Zaraz po 1 stycznia. Taki cykl byłby zdaje się, począwszy od zeszłego roku bardzo pocieszający.

Budowa szkoły przy ul. Beliny

Na ostatnim posiedzeniu Magistratu zatwierdzono umowę z firmą „Lempicki” w sprawie budowy gmachu szkolnego przy ul. Beliny. Zgodnie z umową koszt budowy szkoły w stanie surowym wyniosł około 205.000 zł. Całkowity koszt budowy wraz ze wszelkimi instalacjami wyniesie wg przewidywań Wydz. Technicznego około pół miliona zł. Termin ukończenia budowy gmachu w stanie surowym określono w umowie na dz. 1.VI. 1938 r.

Firma przystąpi do zakładania fundamentów jeszcze w tym tygodniu. Roboty ziemne są już na ukończeniu. W ten sposób zgodnie z dziesięcioletnim planem miasta budowy szkół powszechnych otrzymano w r. 1938 jeden z najpiękniejszych gmachów do użytku szkolnego.

Poświęcenie nowowypbudowanego gmachu szkolnego w Jerozolimce

W piątek 8 bm. o godz. 10 J. Eksceleńca Ks. Arcybiskup Jędrzejowski dokona poświęcenia nowowypbudowanego przez miasto gmachu szkolnego w Jerozolimce. Nowy gmach szkolny oddany już został przez Zarząd Miejski do użytku szkoły powszechnej Nr 31. Obecnie na uroczystości poświęcenia gmachu reprezentować będą miasto członkowie Rady Miejskiej i Magistratu z Prezydentem na czele.

Ze względu na odległość szkoły od centrum miasta zaproszeni przez Zarząd Miejski goście odjadą specjalnym autobusem z przed gmachu Zarządu Miejskiego.

Autobusy na Zwierzyniec kursować będą przez most Zielony

Przed kilku dniami grupa mieszkańców dzielnicy Zwierzynieckiej zwróciła się z memoriałem do władz wojewódzkich i do dyrekcji Towarzystwa Komunikacji Miejskich, z prośbą, by na czas trwania remontu mostu Zwierzynieckiego skierowano częściowo autobusy 1-ej linii via Tarłaki przez most Zielony na Zwierzyniec.

Jak się obecnie dowiadujemy, dyrekcja Towarzystwa zgodziła się skierować na okres 2 tygodni tytułem próby częściowo autobusy 1-ej linii przez most Zielony. W razie, jeżeli frekwencja jadących okaże się wyszczuplająca, trasa przez Zielony most zostanie utrzymana aż do zakończenia remontu mostu Zwierzynieckiego.

Hotel EUROPEJSKI
Pierwszorzędny — Ceny przystępne.
Telefonny w pokojach Winda osobowa

Zniżki na Zadzuszki do Wilna

Zadzuszki tegoroczne ściągają z całej Polski liczne rzesze turystów, gdyż Liga Popierania Turystyki, doceniając piękno tradycyjnych wileńskich „Dziadów” przyznała specjalne zniżki dla osób przyjeżdżających w tym okresie do Wilna.

Indywidualne karty uczestnictwa, ważne od 31 października do 2 listopada rb., będą do nabycia we wszystkich oddziałach „Orbisu” i kioskach „Ruchu”. Na podstawie tych kart uczestnicy będą korzystali z 66 proc. zniżki.

Daleko idąca zniżka kolejowa i znane piękno Zadzuszek w Wilnie ściągają zapewne z całej Polski wielu turystów.

Dobroczyzna akcja Funduszu Pracy

Ogródki działkowe warzywno-kwiatowe, oddane do użytku rodzin bezrobotnych na terenie woj. poznańskiego przez Fundusz Pracy.

KRONIKA

DYZURY APTEK:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki:

Nalęcza (Jagiellońska 1); Sukc. Augustowski (Kijowska 2); Romeckiego (Wileńska 8); Frumkinów (Niemiecka 23); Rostkowskiego (Kalwaryjska 31).

Ponadto stale dyżurują następujące apteki: Paka (Antokolska 42); Szantyra (Legionowa 10) i Zajęczkowskiego (Wiloldowa 22).

HOTEL „ST. GEORGES”
W WILNIE
Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach

MIEJSKA

— Władze wojewódzkie zatwierdziły uchwałę ośmiennego posiedzenia Rady Miejskiej o zaciągnięciu w Banku Gospodarstwa Krajowego pożyczki w wysokości 100.000 złotych na remont mostu Zwierzynieckiego oraz uchwałę w sprawie udziału miasta w budowie chłodni.

AKADEMICKA.

— ZWIĄZEK STUDENTÓW ZIEM PÓŁNOCNO - WSCHODNICH powiadamia koleżanki i kolegów, że z dniem 8 października w lokalu Związku przy ul. Zamkowej 24—19 została uruchomiona czytelnia czasopism i dzienników dla użytku studentów U. S. B. Czytelnia posiada około 30 dzienników i tygodników. Z czytelnicy można korzystać w godzinach od 8 do 20 codziennie (o ile lokal zamknięty, należy zwrócić się do dozorcej).

— ZARZĄD POLSK. AKADEM. ZW. ZBLIŻENIA MIĘDZYNAS. „LIGA” Oddział w Wilnie, niniejszym powiadamia członków Sekcji Niemieckiej, iż w dn. 11 października o godz. 17-ej w lokalu Ligi odbędzie się zebranie organizacyjne, na którym obecność wszystkich członków Sekcji obowiązkowa.

— ZARZĄD POLSK. AKAD. ZW. ZBLIŻENIA MIĘDZYNAS. „LIGA” Oddział w Wilnie, niniejszym powiadamia członków Sekcji Francuskiej, iż w dn. 12 października o godz. 17-ej odbędzie się zebranie organizacyjne Sekcji. Obecność wszystkich członków Sekcji obowiązkowa.

ZEBRANIA I ODCZYTY

— Klub Włóczągów. Dziś t. j. w piątek 8 bm. w mieszkaniu przy ul. Przejazd 12 odbędzie się pierwsze po wakacjach dyskusyjne zebranie klubu z referatem p.

posła d-ra Wład. Wielhorskiego: „Ziemie wschodnie w obecnej fazie stosunków polskich”.

Początek o godz. 19.30. Wstęp wyłącznie za zaproszeniami.

ROŻNE.

— Emigracja Żydów. W ub. miesiącu z powiatów Wileńszczyzny wyjechało do Palestyny 64 Żydów. Najwięcej wyjechało Żydów z Wilna, bo aż 21.

TEATR I MUZYKA

Teatr Miejski na Połulane.

— Dziś, w piątek dnia 8 bm. o godz. 8,15 wiecz. dana będzie komedia w 3-ach aktach Jarosława Iwaszkiewicza „LATO W NOHANT” w wykonaniu której udział biorą pp.: T. Granowska, C. Oranowska, H. Buyno, H. Michałska, H. Billing, R. Hierowski, T. Surowa, W. Staszewski, Al. Dzwonkowski, Z. Keczanowicz, P. Polonowski i T. Woźniak. Akcja toczy się w chwili tworzenia przez Szopena sonaty h-moll. Ceny miejsc od 40 groszy do 3.90 zł.

Teatr Muzyczny „Lutnia”.

— grana będzie stylowa operetka J. Straussa „WIEDEŃSKA KREW” s. Ceny niższe.

— Niedzielne przedstawienie popularnego po cenach propagandowych w pełni wschodnia operetka Falla „RÓŻA STAMBUŁU”.

— Jedną z najpiękniejszych operetek współczesnych P. Abrahama „KWIAT HAWAJU” przygotowuje obecnie Teatr Muzyczny „Lutnia”, na otwarcie sezonu zimowego. Będzie to również uroczyste przedstawienie związane z jubileuszem 5-lecia pracy samowystarczalnej tego teatru.

— BALET J. CZEPLIŃSKIEGO W „LUTNI”. Słynny balet reprezentacyjny pod kierownictwem znakomitego baletmistrza Czeplińskiego wystąpi w teatrze „Lutnia” 19 i 20 października rb.

Teatr „Nowości”.

— Nowy program p. t. „OD EWY DO CHŁOPCZYCY” cieszy się nieustającym powodzeniem. Cały zespół artystyczny pod kierownictwem Włodzimierza Boruńskiego oklaskany jest gorąco przez publiczność. Codziennie 2 przedstawienia: o godz. 7-ej i 9.15 wiecz. Ceny miejsc od 25 groszy.

Koncert Miszy Elmana.

We środę dnia 13 października o godz. 8.30 wiecz. w sali kina „Mars” odbędzie się jedyny koncert mistrza skrzypiec Miszy Elmana. Szczegóły w programach. Przedprzedaż biletów w sali b. konserwatorium muz. (Kościńska 1) od godz. 4—8 wiecz.

RADIO

PIĄTEK, dnia 8 października 1937 r.

6,15: Pieśń. 6,20: Gimn. 6,40: Muzyka. 7,00: Dziennik por. 7,15: Muzyka. 8,00: Audycja dla szkół. 8,10—11,15: Przerwa. 11,15: „Dwie korony” — słuchowisko dla dzieci. 11,40: Kulman: Fortissimo. 11,57: Sygnal czasu. 12,03: Audycja połudn. 13,00: Wiadomości z życia miasta i prowincji. 13,05: „Przygotujmy się do zimowego żywienia krów”. 13,15: Koncert Orkiestry Wileńskiej pod dyr. Szczepańskiego. 14,25: Nasi pisarze — lektura prozy. 14,35: Melodie filmowe. 15,45—15,50: Przerwa. 15,50: Wiad. gospod. 15,45: „Październik” — pogadanka dla dzieci. 16,00: Rozmowa z chorymi. 16,15: Koncert Ork. 16,50: Pogadanka. 17,00: „Organizacja opieki nad młodzieżą pracującą w Austrii” 17,15: Koncert Ork 17,50: Przegląd wydawn. 18,00: Wiad. sportowe. 18,10: „Wino dumne jest z ligowców” — pogadanka sportowa. Wiceprezydent Grodzicki. 18,20: „Święto strzelców wileńskich” — audycja słowno-muzyczna. 18,40: Chwilka litewska. 18,50: Program na sobotę. 18,55: Jak spędzić święto — omówi E. Piotrowicz. 19,00: Teatr Wyobraźni: „Ballada wisielców”. 19,40: Andre Gretry — Feliks Motti: Fragment ze suity baletowej. 19,50: Pogadanka. 20,00: Cavaleria lwowiana — operetka. 20,45: Dziennik wiecz. 20,55: Pogadanka. 21,00: Koncert roz. 22,00: Koncert kamer. 22,50: Ostatnie wiadomości. 23,00: Tańczymy. 23,30: Zakończenie.

Wiadomości radiowe

PLAN AUDYCJI „DYSKUTUJMY”.

W bieżącym programie Polskie Radio wznawia audycje „Dyskutujmy”, które pobudziły do tworzenia się grup, które zbierały się przy głośnikach i dyskutowały na omawiane przez radio tematy. Audycje te będą obecnie bardziej popularne i dostępne dla szerszego mas słuchaczy.

Polskie Radio wydało specjalną broszurę z wyczerpującymi objaśnieniami i planem audycji „Dyskutujmy” od października do lutego przyszłego roku. Broszurę można bezpłatnie otrzymać w Sekretariacie Rozgłośni w godz. od 10,00—12,00, lub u dyżurnego sjeakera od godz. 15,00 do 17,00. (Adres: Mickiewicza 22).

„BALLADA WYSIELCÓW”
w Teatrze Wyobraźni

„Jest los wisielców ciemny i ponury, jest to sąd króla Ludwika” — śpiewa przy wlotrze lutni Pierre Gringoire, poeta francuski na przełomie XV i XVI wieku. Ballada ta, skierowana przeciwko tyranii króla Ludwika XI jest tematem dramatu T. Beuville’a, który w radiofonizacji Kazimierza Schuberta, nadaje Polskie Radio dnia 8 października o godz. 19,00.

„Życie albo wódka”

Maria Koczanowa (Porłowa 3) padła ofiarą zuchwałego napadu. Wracając do domu przechodziła ul. Mickiewicza. Nagle zbliżył się do niej znany jej z widzenia Wacław Sakowicz zam. na Łosiówce i zażądał pieniędzy na wódkę.

Gdy Kaczanowa odmówiła, Sakowicz, będący już pod „dobrą dala” rzucił się na nią i dotkliwie pobił. [c].

Organki jako środek na nerwy

Jeden z poważnych lekarzy amerykańskich Maks Smirh z Kentucky zapisuje jako środek przeciwko nerwowości organki uszne. Lekarz uznaje grę na organkach za zbawienią narkotyk znieczulający podrażnienie nerwowe i wprowadzający do ustroju ludzkiego momenty spokoju i wypoczynku. Oryginalny ten środek zgadza się w zupełności ze słynną teorią innego uczonego amerykańskiego, który uznał krzepiący wpływ muzyki na ustrój nerwowy człowieka.

KONRAD TRANI

37

ZEMSTA

Potem zmienił temat rozmowy i opowiedział uciśnioną historię, która zyskała aprobatę Billa. Nie miało sensu denerwować tego rudego uretyna. Przecież i on ma swoje zmartwienie, a im człowiek głupszy, tem bardziej wrażliwy.

W parę chwil później John opuścił poddasze w nieszczęśliwym nastroju.

VIII.

Gdy Henri zobaczył, że stół w jadalni nakryty jest na trzy osoby, twarz znowu mu spochmurnała. Miał nadzieję, że Wiktoria odzwyczała się już od tego, by zapraszać go razem z Adamsem. Przecież spotrządził chyba, że oni nie znoszą się poprostu!

Humor poprawił mu się trochę na myśl, że Adams będzie z tego powodu równie wściekły jak i on. Ale była to zgola niewystarczająca pociecha!

Wiktoria Foster z iście kobiecym uporem ponawiała próby zbliżenia do siebie swych wielbicieli. Nie wiadomo dlaczego zależało jej na tem, by ci ludzie się zaprzyjaźnili. Może uważała, że subtelny Francuz i poleźny plantator stanowią razem właściwą oprawę dla jej urody, może hołdowała romantycznym wyobrażeniami o rycerzach, którzy walczą o ukochaną ko-

bięte... Jakikolwiek były jej motywy, należy stwierdzić, że za każdym razem, kiedy stykali się we troje, wieczór był gruntownie zmarnowany, zarówno dla niej samej, jak i dla obu panów.

Tego wieczora Wiktoria, strojna w mieniącą się suknię z tafty w kwiaty, wyglądała naprawdę uroczco, a fakt ten bynajmniej nie wpływał na złagodzenie wzajemnej niechęci wielbicieli. Henri i Adams z rosnącą nienawiścią myśleli nad tem, jak miło upłynąłby czas sam na sam z Wiktoria! Niestety, każdy miał na karku nieznośnego kompana, którego najchętniej posłałby do wszystkich djabłów.

Nawet niezrównane menu nie potrafiło wyczarować ducha zgody, lub choćby wzajemnej tolerancji. Panowie nie uskarżali się wprawdzie na brak apetytu, ale w przerwach między daniami ciskali na siebie spojrzenia pełne nietajonej wrogości. Nie uszło to uwagi Wiktoria, która robiła co mogła, by zażegnać groźną katastrofę. Mimo to czuło się, że burza wisi w powietrzu.

Wreszcie obiad skończył się i towarzystwo przeszło do salonu. Z radioaparatu płynęły melancholijne tony tanga. Mogło być doprawdy uroczco...

Niestety żaden z panów nie myślał ustąpić rywalowi pierwszeństwa. Adams, czerwony jak burak (nie wiadomo czy od wina, czy też ze złości...) gadał bez przerwy, doprowadzając Henri’ego do wściekłości historyjkami z czasów pobytu na Sumatrze. Opowiadał chępliwie o swych plantacjach i o niezliczonych scyskach z tubylcami, wobec których występował już nie-

tylko jako biały pan i władca, ale coś w rodzaju półboga.

Henri nie wytrzymał wreszcie.

— Tak, tak, kolonje to wielka rzecz — wtrącił zgrzyliwie. — Niewątpliwie stanowią one jedno z najważniejszych źródeł potęgi wielkich mocarstw. Nie wiem jednakże, czy pomyślał pan o złych stronach systemu kolonialnego. Człowiek, który przez dłuższy czas przebywa wśród dzikusów, nabiera przesadnego wyobrażenia o sobie. Wydaje mu się, że jest istotą niemal nadludzką... Oczywiście, wywiera to fatalny wpływ na charakter pewnych jednostek.

— Czy chciał pan w ten sposób wyrazić zastrzeżenia co do mego charakteru? — zapytał Adams z zastanawiającym przy jego wybuchowym temperamentie spokojem.

Ale twarz jego pokryła się przy tych słowach krwistym rumieńcem, a żyły na skroniach nabrzmiały złowieszco. Z udaną niedbałością sięgnął po leżącą obok książkę i wyjął z niej cienki nóż malajski, który niegdyś sam ofiarował pani Wiktoria do przecinania kartek.

— Tego nie powiedziałem. Oczywiście, istnieją jednostki nieprzeciętne, na które pobyt na kolonjach nie wywiera takiego wpływu. Być może, należy pan do nich — odparł Henri drwiąco.

— Boże, to się może źle skończyć — pomyślała przestraszona Wiktoria i postanowiła czempredzej załagodzić sytuację.

(D. c. n.).

